

Sandmo rapport og idekatalog

Museene i Akershus
mia.no

MiA

Utarbeidet av konservator NMF Kirsten Linde, avdelingsdirektør Eirik Kristoffersen, konservator NMF/Interiørarkitekt MNIL Berit Anderson, konservator NMF Petter Tønder Jakobsen,

Fotografi av fotoleder Øivind Möller Bakken og fotograf Ingrid Aas.
Lay-out Liv Heidi Frosterud Solem

Mia-Museene i Akershus 2017.

Sandmo rapport og idekatalog

Innholdsfortegnelse

Del 1 Utvikling av Sandmo villaen

Bakgrunn	s. 7
Sandmo villaens prosjektgruppe MiA	s. 8
Idèkonsept: Et levende historisk møtested	s. 9
Talende interiører	s. 11
Aktiv husformidling	s. 12
Veien videre	s. 13

Del 2 Hus og hage

Hovedbygning restaurering utvendig	s. 17
Utvikling av Sandmo villaens hage	s. 19

Del 3 Hovedbygningens interiør

Hovedprinsipper for bevaring av interiører	s. 23
Grunnplaner etasjer	s. 24
Beskrivelse av villaens interiører	s. 26

Del 4 Møbler og innbo i Sandmo villaen

Bakgrunn for samlingen	s. 58
Prinsipper for rekvisittsamling	s. 58
Gjenstandsmerking av ti-årsperioder	s. 59
Beskrivelse av villaens møbler og innbo	s. 60

Litteraturliste og vedlegg	s. 98
----------------------------	-------

Del 1

Utvikling av Sandmo villaen

Bakgrunn

Aurskog-Høland kommune ervervet eiendommen Sandmo i 2011. Eiendommen ligger mellom Aurskog-Høland bygdetun og Bråte skole og består av fem bygninger og et mindre landbruksareal mot Bråte skole. På arealet mellom skolen og haven er det blitt parkeringsplass for skolen og et kommunalt flisfyringsanlegg.

Det var et ønske både i Aurskog-Høland kommune, MiA (Akershusmuseet) og Samarbeidsutvalget ved bygdetunet at eiendommen med deler av hageanlegget skulle bli en del av Aurskog-Høland bygdetun. Saken var til behandling i kommunestyret i Aurskog-Høland 24. juni 2013 og i styret i MiA (Akershusmuseet) 14. oktober 2013.

Revidert konsolideringsavtale (1. pkt. 16) mellom Stiftelsen MiA og Aurskog-Høland kommune for drift av Aurskog-Høland bygdetun ble undertegnet gjeldende fra 1. 12. 2013 og hvor Sandmo inngikk i Aurskog-Høland bygdetun fra nevnte dato. Desember 2013 ble det utarbeidet en foreløpig utviklingsplan for Sandmo-eiendommen (se vedlegg 1)

Ansvar for vedlikehold

Aurskog-Høland kommune innhentet pris på utvendig vedlikehold av Sandmo hos firmaet Sandli Bygg som anslo vedlikeholdskostnadene til i underkant av 2 millioner kroner (se vedlegg 2). I kommuneadministrasjonens saksframlegg til kommunestyret ble det understreket at Sandmo ville driftes av MiA som del av bygdetunet gjennom konsolideringsavtalen, men at det fortsatt ville være Aurskog-Høland kommune som hadde vedlikeholdsansvaret for Sandmo på samme måte som for resten av bygdetunet. Det var viktig at dette ble presisert da MiA ikke hadde mulighet for å ta på seg det økonomiske ansvaret for vedlikehold av Sandmo. Derimot kunne MiA delta som fagansvarlig på bygningsvern med saksbehandling og ved søknader om eksterne midler. MiA forutsatte derfor at vedlikehold av Sandmo ble lagt inn i de kommunale vedlikeholdsbudsjetter.

Øverst: Sandmo, hovedhuset og prydhaven.

Widerøe flyfoto 1961.

Nederst: Sandmo Smia/Katthul og nyttehagen.

Widerøe flyfoto 1961

Drift

Da Sandmo ble del av Aurskog-Høland bygdetun ble det kommunale tilskuddet til hele museumsdriften økt med kr. 100.000. Grunnet nedbetaling av gjeld knyttet til Servicehuset er beløpet redusert og ikke tilstrekkelig til å realisere den utviklingen som denne rapporten peker ut.

Denne rapporten beskriver en mulig bruk av Sandmo, men det er viktig at Aurskog-Høland kommune har en klar mening om hva man ønsker med stedet og hvilke ressurser både menneskelige og økonomiske som det er mulig å legge inn i det. Driftstilskuddet går p.t. til økte vaktmesteroppgaver, mens ekstra midler til f.eks. sommeransatte mangler. Det er viktig med realistiske planer, der man tar høyde for at Sandmo i den nåværende situasjon er underbudsjettet. De foreslåtte tiltakene kan realiseres under forutsetning av at Sandmo får tildelt et større driftsbudsjett og prosjektmidler til utvikling av eiendommen.

Begrepsavklaring: Villa

Villa er et frittstående bolighus i en hage. Opprinnelig ble ordet brukt om den romerske overklassens landsteder utenfor Roma. Villaen gjenoppstod i Renessansens Italia og begrepet ble tatt i bruk i Norge på slutten av 1800 tallet som betegnelse på borgerskapets eneboliger i byenes utkant. Etter hvert er villa brukt også om mer alminnelige bolighus i hage, men det er fortsatt et element av sosial ambisjon i bruken av dette begrepet.

Navnet Sandmo

Før innføring av veinavn og veinummer ble vanlig, fikk utparsellerte boligtomter egne navn. Denne navnepraksisen kan ha røtter tilbake til borgerskapets lyststeder og landsteder, som ofte fikk navn som Sorgenfri, Sofiero o.l. På 1900 tallet fikk eiendommene ofte sammensatte naturinspirerte navn som Åsly, Granberg, Askhaug, Furuly og Sandmo.

Familien Bjørklund

Sandmo villaen er bygd av Øivind og Greta Bjørklund i 1947. Huset ble bygd som generasjonsbolig og Gretas stefar bodde i 2. etasje i huset i mange år. Øivind og Greta fikk to barn, Terje og Mona. Øivind var smed og dreve et lite mekanisk verksted, pluss at han hadde minkfarm. Greta var husmor med spesiell interesse for hagebruk. De var begge kjent for å være flinke og arbeidsomme. De engasjerte seg begge i lokalsamfunnet, spesielt arrangementer på bygdemuseet som lå på naboeiendommen.

Foreløpig bruk av arealer

Hovedhuset

1 etasje: Entre, Stue, Peisestue, Kjøkken: innredet til historiske interiører/møterom

1 etasje: Verandastue: innredet til moderne kontor

2 etasje: To store rom, to små rom, toalett innredet til historiske interiører

2. etasje: Et rom innredet til utstilling/telefonmuseum
Kjeller: vaskekjeller og boder innredet til historiske interiører/lagerrom for Teaterlaget

Katthult (leiligheten over Smia)

Leieavtale med Husflidslaget som bruker huset til kursvirksomhet. Avtalen er gjeldende til 2024.

Smia og Garasjen

Inngangsrom i Smia: innredet til verksted for vedlikeholdsarbeider og kurs

Indre rom i Smia: innredet til historisk interiør og verksted for vedlikeholdsarbeider og kurs

Garasje: lagerrom

Grisehus (oppe ved siden av Sandmo-villaen)
Ingen bruk

Hønehus/utedo
Ingen bruk

Hageanlegg

En frivillig hagegruppe tilbakefører og vedlikeholder hageanlegget til den såkalte husmorperioden 1940-1960.

Sandmo villaens prosjektgruppe MiA

Prosjektgruppen

Prosjektgruppen består av avdelingsleder Eirik Kristoffersen, konservator NMF/Interiørarkitekt MNIL Berit Anderson, konservator NMF Petter Tønder Jakobsen, konservator NMF Kirsten Linde. Gruppen har løpende hatt møter gjennom hele 2016. Fotoleder Øivind Möller Bakken har utført fotodokumentasjonsarbeidet.

Rapportering og utvikling

Gruppens oppdrag har vært å dokumentere og beskrive Sandmo villaen og gi innspill til den videre utviklingen av stedet. Denne rapporten er et resultat av dette arbeidet.

Fotodokumentasjon og registrering

Villaens eksteriør og interiør er fotodokumentert og beskrevet (del 2 og 3).

Alle gjenstander i villaen, som hører til samlingen fra Olav Gangnes er registrert og fotografert (del 4)

Foredrag

Eirik Kristoffersen og Kirsten Linde har presentert Sandmo-prosjektet i foredraget: De originale ikke-museumsgjenstandene ved konferansen «Mangfoldige museumspraksiser: Museet som overflødigthorn» på Norsk Teknisk Museum, 24. oktober 2016 (se vedlegg 3).

Facebook-oppdateringer

Det er lagt ut ukentlige oppdateringer med merke: Sandmo-nytt på Aurskog-Høland bygdetuns facebook-side. Disse oppdateringene har handlet om prosjektgruppens arbeid, hageanlegget, familien Bjørklund, interiør og tidstypiske gjenstander fra villaen:

Hagegruppen

Hagegruppen ble opprettet sensommeren 2015 (første møte med Mari Marstein 23.07.2015). Hagegruppen består av Eva Bjøreng (leder), Marit og Axel Krogh, Inger Johanne Holmedal og Kari Aas Simonsen. Gruppen har utarbeidet hageplan, drevet informasjonsarbeid, skrevet artikkel og lagt ned et meget stort antall timer i restaureringen av hagen.

Idèkonsept – Et levende historisk møtested

Prosjektgruppen foreslår at Sandmo villaen avspeiler perioden 1945 til 2000 slik at besøkende kan foreta en tidsreise i husene og hagen. Hagen bør tilbakeføres til en 50-talls hage fra husmortiden. Hovedbygningens interiør bør avspeile hele tidsperioden gjennom å beholde originale interiørdetaljer fra perioden og ved å møblere det med innbo og utstyr fra tiårene: 1945-, 1950-, 1960-, 1970-, 1980- og 1990-årene. Vi foreslår at interiørene tilpasses et fleksibelt bruk, slik at villaen både kan brukes som møtested, utstillingssted, kurssted og lager.

Vi foreslår at innbo og utstyr i villaen (bortsett fra telefonmuseet) består av rekvisitter. Det vil si originale gjenstander fra perioden 1945-2000, men at de ikke inngår i en registrert museumssamling. Bakgrunnen for ønsket om å innrede huset med rekvisitter, heller enn museumsgjenstander, er at gjenstandene da kan berøres, brukes, flyttes på. De blir på denne måten fleksible historiske vitnesbyrd som er tilgjengelige for husets besøkende.

Vi ønsker å unngå at villaen stivner og foreslår at interiørene med mellomrom blir forandret. Eksempelvis kan man et år møblere flere rom bare med 70-tals gjenstander, et annet år kan man fokusere på et tema som fritidsliv eller barndom. Dette krever lagerplass for gjenstander som ikke er i bruk, og vi foreslår derfor at man benytter 1-2 rom i 2. etasjen til fleksible lagerrom der man kan oppbevare ulike rekvisittsamlinger (klær, leker, elektrisk utstyr m.m.) til bruk for tematikker i interiørene.

Vi foreslår at det settes opp flere små relativt grunne utstillingsskap/titteskap, i flere av rommene i villaen. Vi ønsker også å sette opp info tavler med taktile prøver/bilder på veggene og lage fargetrapp og gulvtypetrapp. Alt dette for å formidle husets historie til de besøkende.

Vi foreslår at det aktivt samles inn til rekvisittsamlingen i forbindelse med utstillinger og fomidlingsbehov. Gjenstandene kan etterlyses via facebook.

Sandmo villaen og den ambisiøse fremvoksende middelklassen

Sandmo villaen og dens beboere kan ses som et speilbilde av en generell utvikling som fant sted på bygda i etterkrigstidens Norge. Denne perioden var preget av velstandsøkning og økonomisk utjevning som

løftet store deler av befolkningen opp til middelklassen. Den økte sosiale mobiliteten skapte grobunn for et stigende ambisjonsnivå. Dette falt sammen med et fokus på konservative familieverdier, husmorideal og forventninger til en økt materiell levestandard. Dette tvang mange familier til å strekke den faste inntekten med en rekke biinntekter. Den nye middelklassen ble fleksibel og oppfinnsom og særlig på landsbygda drev mange med mangesysleri.

Sandmo villaen er et godt eksempel på alle disse trekkene. Husmoren styrte økonomien og var ansvarlig for familiens barn, hus og hage og de sosiale forpliktelsene som fulgte med det nye ambisjonsnivået. På kjøkkenet ble det bakt, syltet og laget mat og ved spesielle anledninger ble det holdt middagsselskaper i spisestuen. Husmoren var nøye med å holde huset rent og pent, og den store hagen ble holdt frodig og fri for ugress. Mannen hadde ansvar for selve inntjeningen og drev som grovsmed med oppdrag for det offentlige og private, pelsdyroppdrett, småskalalandbruk og utleie.

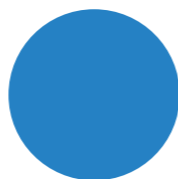
Generasjonen etter har blitt kalt «dessertgenerasjonen». Denne opplevde i likhet med foreldregenerasjonen en voldsom velstandsøkning og globalisering. I løpet av 1970 og -80-tallet begynte Norge for fullt å ta del i masseturismen. Varer fra hele verden ble mer tilgjengelige og nøysomheten som i mange tilfeller preget krigs-generasjonen gav vei for senere generasjoners jappetid og lånefest.

Særtrekk ved tiårene

Sandmo-villaen ble bygd i 1947 og ervervet som museumsbygning i 2011. Bygningen hadde i denne perioden på 64 år gjennomlevet mange stilsnitt og ombygninger i eksteriør og interiører. I den følgende oversikten skisseres de mest iøynefallende stilsnitt som har funnet sted i perioden 1945-2000 og det gis en summarisk økonomisk bakgrunn for hvorfor disse endringene i moter og stil fant sted.

1945-50

De første årene etter krigens slutt var samfunnet fortsatt sterkt preget av rasjonering og mangel på materialer. Gjenreisningen pågikk og husbanklån bidro til en nøysom byggestil med moderate og praktiske hus. Trendy møbler ble laget i bøyd tre og mange nye elektriske gjenstander ble introdusert i husholdningene. Dekorasjoner på stoff og keramikk var gjerne inspirert av sommerblomster.

Talende interiører

Permanente utstillingskap/ titteskap

Titteskapene plasseres fortrinnsvis i gangarealer (gangen 1. etasje og gangen 2. etasje). Her kan publikum finne opplysninger om huset, familien Bjørklund, eksempler på moter og trender i de ulike ti-årene, fotografier av gjenstander og interiørdetaljer fra Sandmo villaen.

Titteskapene kan åpnes for publikum ved omvisninger og de kan lukkes dersom huset skal benyttes til møter eller andre aktiviteter.

Det plasseres belysning inne i titteskapene.

Info og taktile prøver/bilder på veggene

Det plasseres bilder med info og taktile prøver som kan berøres på veggene i nærheten av interessante interiørdetaljer eller gjenstander. Eksempelvis plasseres det taktile prøver/bilder ved vinduene i kjøkkenet som forteller om kjøkkengardiner i ulike tidsperioder og praksiser rundt sommer/vinter og jul/gardiner.

Fargetrapper – gulvtypetrapper

Det lages fargetrapper på vegger og gerikter og det avdekkes gulvtyper i hele huset. Disse merkes med forklaringer/infoskilt

Fleksible utstillingsrom/møterom med rekvisitter

De fleste av villaens rom benyttes som utstillingsrom/møterom, eksempelvis spisestuen, stuen, kjøkkenet i 1 etasje, stort rom øst/soverom og stort rom øst, bad/toalett i 2. etasje. Teleutstillingen er et permanent utstillingsrom.

Disse rommene innredes med rekvisitter i form av møbler og gjenstander som kan berøres av publikum og byttes til andre tidsperioder eller gjenstandstyper ved behov. Alle møbler og rekvisitter merkes med fargete merkelapper som opplyser om tidsperiode.

1950-60

1950-tallet førte med seg økt økonomisk velstand og arbeidsledigheten sank. Det var en sterk fremtidstro og de nye trendene kom hovedsakelig fra USA og en egen ungdomskultur med musikk og klær oppsto. Nye materialer som plast, rustfritt stål og syntetiske stoffer begynte å bli benyttet i produksjonen. Formene på interiør og møbler ble preget av rene slanke linjer, abstrakte mønstre og lyse farger.

1960-1970

I 1960-tallet blomstret samfunnslivet med lav arbeidsløshet og forbrukssamfunnet tok fart. Interiørdesign skulle være billig, komfortabel og praktisk og enkle materialer som plast, papp og kryssfiner ble benyttet. Rasjonell bygging preget tankegangen. Fargene var i begynnelsen av tiåret behersket, ofte i grått, beige og hvitt og med smårutete mønstre. På slutten av tiåret ble sterke farger trendy.

1970-1980

I 1970-tallet begynte oljealderen og velstandskningen tok til. Husene ble innredet med fargestrålende tepper, tapet og mønstrede stoffer. Brune, oransje og mørkegrønne farger var moteriktige. Samtidig oppsto det motkulturer, bla. Hippiekulturen og fremtidstroen ble erstattet av skepsis til forbrukssamfunnet. Mange begynte å innrede hjemmene sine med eldre bondemøbler og antikviteter.

1980-1990

I begynnelsen av 1980-tallet slo oljeutvinningen for alvor inn i den norske økonomien og det ble jappetid med en økonomisk velstandsboble i begynnelsen av tiåret og etterfølgende kollaps på slutten av årtiet. Sponplater dominerte møbler og inventar og IKEA ble en stor møbelleverandør. Foretrukne farger var diverse pasteller. I perioden kunne man både finne stiltrender med blanke overflater og stål og stiltrender med småblomstret romantikk.

1990-2000

I 1990-årene kom det en fornyet økonomisk optimisme og forbrukerfest. Nybygde ferdighus fikk et nostalgisk preg ofte med sveitserstildetaljer. Gamle lutete møbler og umalte furumøbler ble populære. Interiørene ble malt i sterkere farger igjen, blant annet i varm gul, rød, blå og grønn. Det ble også populært med tapetborder og mønstre. På slutten av årtiet kom en fargetrend med hvit og gråt som skulle prege interiører og eksteriører i det nye årtusen.

Fleksible lagerrom/utstillingsrom til oppbevaring av rekvisitter

Det lille østlige rommet brukes til oppbevaring av tekstiler i de skapene som finnes fra før. De to små kottene brukes til lager. Det settes inn løse hylleseksjoner i det lille vestlige rommet i 2. etasje til diverse rekvisitter.

Aktiv innsamling av utvalgte gjenstandstyper fra de ulike tiårene

Vi ønsker å få til en aktiv innsamling av tidstypiske og meget vanlige gjenstander fra de forskjellige tiårene i perioden 1945-2000.

Gjenstandene samles inn etter behov til utstillinger og formidling. Facebook brukes for å etterlyse gjenstander og lokale loppemarkeder kontaktes.

Gjenstandstyper kan være:

- tekniske hjelpemidler i husholdningen
- gjenstander til fritid og ferie
- klær til menn, kvinner, barn
- leker, spill, hobbyartikler, samleobjekter
- ukeblad, pocketbøker, barnebøker, aviser, kokebøker
- artikler til personlig hygiene
- vaskeartikler til huset
- emballasjer til mat

Aktiv husformidling

Særutstillinger

Det foreslås at det lages skiftende mindre særutstillinger i flere av Sandmo villaens rom. Utstillingene kan vise mange forskjellige temaer fra perioden 1945-2000. Det kan være fokus på hverdagsliv, teknikk, gjenstander, populærkultur, mat, klær, håndverk, hage, fritid, kjønnsroller, barn m.m.

Temakvelder

Det foreslås at det legges opp til temakvelder i Sandmo villaen om ulike temaer med utgangspunkt i perioden 1945-2000. Det kan eksempelvis være foredrag, samlekvelder eller hobbykvelder. Formålet med temakveldene er at deltakerne får mulighet for å treffe andre med samme historiske interesse. Sandmo villaen kan her fungere som møteplass. I 2017 blir den første temakvelden en samlekveld for personer med interesse for Fotball-kort, som var meget populære samleobjekter i 1970-1980-årene.

Åpent hus arrangementer

Sandmo villaen bør være åpent for publikum ved alle større arrangementer på bygdetunet. Med skiftende småutstillinger vil publikum alltid finne nye temaer i huset. Den fleksible rekvisittsamlingen gir også gode muligheter for å sammenstille gjenstander på nye måter og å fokusere på ulike temaer.

Facebook oppdateringer

Det legges nå ut Facebook-oppdateringer ukentlig under overskriften «Sandmo-nytt». Oppdateringene tar utgangspunkt i tematikker fra perioden 1945-2000 med bakgrunn i Sandmo villaens interiører, gjenstander og hageanlegg. Disse får god respons og bør fortsette.

Fremdriftsplan

Prosjektgruppen ser for seg ulike faser i utviklingen av Sandmo. Fasene kan foregå parallelt. Det anbefales at mange samarbeidspartnere går sammen om oppgavene både fra MiA, frivillige grupper og kommunen. De foreslåtte tiltakene kan realiseres under forutsetning av at Sandmo får tildelt prosjektmidler og driftsmidler. Det anbefales at det søkes om ekstern- og delfinansiering av tiltakene.

Restaurering og tilgjengeliggjøring

Tidsaspekt: 1-2 år

- Lage sti mellom Sandmo og resten av bygdetunet og skilting
- Utvendig vedlikehold av hovedbygningen: vaske, male, vindusreparasjon
- Handicaptaolett i hønsehuset/utedoen
- Rampe inn i hovedbygningen
- Garderobe i inngangsparti
- Vurdere rom for rom og utføre bevarende og restaurerende tiltak i henhold til rapportens anbefalinger

Skape talende interiører

Tidsaspekt: 1-2 år

- Sette fargete markelapper på møbler og gjenstander
- Lage fargetrapper og gulvtypetrapper
- Sette opp titteskap, info og taktile prøver
- Sette inn fleksible hyllesystemer til oppbevaring av rekvisitter i lagerrom

Aktiv husformidling

Tidsaspekt: Er startet opp og fortsettes

- Samle inn gjenstander til rekvisittsamlingen
- Lage mindre særutstillinger
- Igangsette temakvelder
- Endre i interiørene regelmessig
- Ha åpent hus ved arrangementer på bygdetunet
- Løpende facebook-oppdateringer

Hageanlegg: Restaurering og vedlikehold

Tidsaspekt:

Er startet opp og fortsettes av Hagegruppen i henhold til hageplan

Del 2

Hus og hage

Over: Sandmo villaen i 1970-tallet før tilbygg og med originale trefags vinduer

Under: Sandmo villaen 1980 med tilbygg til venstre som ikke er bygget inn enda. Vinduene er byttet til «husmorvinduer» og det er lagt falske vindussprosser på spisestuevinduet.

Hovedbygning restaurering utvendig

Hovedhuset er bygget i 1947 i sen byggmesterfunksjonsstil, og det var bygd som generasjonsbolig med to leiligheter. Senere omgjort til enebolig. Huset var opprinnelig mørkmalt og hadde hvitmalte tre- og tofags vinduer.

Det er siden blitt malt i en lys gråhvitt farge med listverk i rødbrun farge. Det er satt inn nye vinduer i mesteparten av huset; hele ruter med toppsvingbe- slag (husmorvinduer), men enkelte små vinduer er originale. I 1980-årene fikk bygningen et tilbygg på venstre side av det midtre utbygget (altanen) på hu- set. Før lå det en terrasse på bakkenivå her.

Hovedhuset bør ha første prioritet når det gjelder ut- vendig vedlikehold av bygningene på Sandmo-eien- dommen. Bygningen ble vasket utvendig i 2015. Huset må vaskes på nytt og males. Takstein renses for mose og lav. Sandli bygg utarbeidet en vedlike- holdsbeskrivelse for bygget i 2013 (se vedlegg 2) på oppdrag for Aurskog-Høland kommune. Det vedlike- holdes i henhold til denne beskrivelsen, pluss en ny vedlikeholdsplan utarbeidet av MiA i samarbeid med Aurskog-Høland kommune.

Andre bygninger på eiendommen

Smia og garasjen

Truls Olsen og Bjørn Henry Holtet driver Sykkelsmia Gjenbruksverksted i smia. Det er et verksted for veteransykler o.a. Smia brukes også til kurs i smiing og vindusrestaurering. Denne bruken av bygningen bør kunne kombineres med utstillinger av verksteder og annet teknisk utstyr.

Katthult (leiligheten over smia)

Husflidslaget inngikk leieavtale på Katthult i 2014 for en periode på ti år. Laget har foretatt innvendig vedlikehold, i hovedsak maling, og gjort utvendige utbedringer ved inngangspartiet for lettere tilgang for funksjonshemmede. Brukes til møter og salg av egne husflidsprodukter.

Grisehus (oppe ved siden av Sandmo-villaen)

Aurskog-Høland kommune har lagt nytt tak. Det er ønske fra prosjektgruppen av dette huset blir ombyg- get til handikapptoalett. Et slikt bygg med universell tilgjengelighet er nødvendig som publikumsfasilitet på Sandmo-eiendommen.

Hønehus/utedo

Utbedring av utedoen er av Sandli bygg kostnads- beregnet til kr. 75 000. Videre bruk uavklart.

Utvikling av villa Sandmos hage

Dette avsnittet baserer seg på leder for hagegruppen Eva Bjørengs artikkel «Villa Sandmo – en 50 talls hage i publikasjonen MiAs hager. Museumshager i Akershus (MiA 2016).

Prinsipper for restaureringen

Beslutningen om å restaurere hagen på Sandmo bygget på et ønske å ta utgangspunkt i at den langsomme forandringen som skjer i hagen. Ved en restaurering er det nødvendig å forstå hagens atmosfære og opprinnelse, slik at hovedstrukturen og hagens ånd beholdes.

I hagen på Sandmo hadde konservator NMF Mari Marstein, fra Gamle Hvam museum, gjort nedtegninger og registrering av vekster helt tilbake til 2002. I årene etter hagens tidligere eier Greta Bjørklund gikk bort, har det hele tiden vært ryddet i hagen, slik at vi kan se hvordan den har sett ut. Gartner Jan Høvo ved Markerud gård i Nittedal, ga ved sitt besøk i september 2015 veiledning om at vegetasjon som er kommet til i hagen etter 1960 med fordel kunne fjernes, med mindre dette var planter som også var tidstypiske på 50-tallet. Han anbefalte likevel å gi et spillerom til ettårige sommerblomster, selv om disse ikke nødvendigvis var tilgjengelige på 50-tallet, idet hager er levende og det er hyggelig med variasjon i utvalget av blomster.

Hagegruppe og hageplan

Vinteren 2015 ble benyttet til å utarbeide en hageplan. En studie av gamle bilder førte til at steinbed, busker og trær kunne plottes inn på et grunnriss over eiendommen og en aktivitetsplan ble utarbeidet. Våren 2016 ble det gjennomført et innbyggermøte, og kommunens historielag og hagelag ble invitert til et samarbeide. Det ble etablert en egen hagegruppe for Sandmo. I 2016 startet det praktiske arbeidet for å gjenskape hagen som en 50-talls hage.

Murene

Med et par unntak er murene i god forfatning og vil kunne stå i mange år. Reparasjoner skal så langt det er mulig ligne på uttrykket murene i hagen hadde fra før også der de var amatørmessig stablet, da dette forteller en viktig historie om en tid da man selv gjorde arbeidet. Sommeren 2016 ble flere tørrmurer restaurert.

Strukturell beplantning

Trær og busker som har uopprettelige skader eller som har vokst seg for store, skal fjernes og erstattes med nye, dersom de hører til hagens uttrykk på 50 tallet. Barlind, spirea og syriner skal beskjæres.

Stauder

Bedene skal renses og tilføres ny jord og antallet planter av hver enkelt art skal tilpasses etter de gamle bildene fra hagen.

Møblering

I hagen fantes en rekke møbler og installasjoner som skal restaureres og tas vare på. Bilder fra hagen viser at familien på den tiden brukte innemøbler som hagemøbler. De ble malt opp ved behov.

Videre fremdrift

Restaureringen av hagen vil skje i den praktiske rekkefølge og med de ressursene som stilles til disposisjon, så vel menneskelig som økonomisk. Ambisjonen er at restaureringen ferdigstilles i løpet av tre år.

Ambisjoner fra formidling

Sandmo villaens hage knyttes til tenkningen rundt å la stedet være et kulturelt møtested og framtidige oppgaver må vokse videre i denne retningen. Aktiviteter i hagen vil være integrert i museets øvrige formidlingsarbeid

Med Bråte skole 1-10 som nærmeste nabo vil et samarbeide med elevene om blomster- og grønnsaksdyrking skape hygge, trivsel og ny kunnskap. Med nærhet til sykehjemmet er det ønskelig å anlegge en vandringssti med universell utforming.

Hagen på Sandmo 1950- og 1970-tallet.
Avfotografering fra privat samling, MiA 2016.

Parti fra hagebed i Sandmo-hagen, 1950-tallet. Foto: Privat

Samme motiv, 1970-tallet. Foto: Privat

Hagen på Sandmo 1980-tallet.
Avfotografering fra privat samling, MiA 2016.

Del 3

Hovedbygningens interiør

Hovedprinsipper for bevaring av interiører

Prosjektgruppen forholder seg til tre ulike metoder som kan benyttes ved antikvarisk bevaring av bygningen. Vi inndeler dem i begrepene konservering, restaurering og rekonstruksjon.

- **Konservering** som metode skal hindre, stanse eller forminske nedbrytende prosesser. Man betrakter alle endringer og ombygginger som like verdifulle og viktige å ta vare på. Konservering anvendt på Sandmo villaen betyr å bevare huset og interiøret slik det er i dag, og sørge for nødvendig vedlikehold.
- **Restaurere** som metode vil si å tilbakeføre til en tidligere periode, men uten store bygningsmessige arbeider. I Sandmo villaen vil det si å fjerne tepper og om nødvendig, male opp tregulvene under.
- **Rekonstruksjon** som metode vil bety å lage kopier etter en mal som allerede er i rommet eller et annet sted i huset, f. eks. erstatte nyere listverk med kopi av listverket i naborommet. I prinsippet skal man ikke «dikte», dvs. anta hvordan det kan ha vært og lage kopien ut fra den antagelsen. En rekonstruksjon på Sandmo vil kunne være å tilbakeføre huset ved å rive kontorutbygget, gjenoppbygge altanen og terrassen, skifte vinduer og male huset i originale farger.

Ingen av metodene er mer riktige eller høyverdige enn andre. Hva man velger avhenger av hva man ønsker å oppnå og hvilke ressurser, økonomiske og arbeidsmessige, som man ønsker å legge i prosjektet. Når det gjelder Sandmo villaen er det mulig å velge alle tre metodene for bevaring. Det er også mulig å kombinere ulike metoder, f. eks. i ulike rom, men det er viktig at man i avgjørelser og rapportering er tydelig på hva man har valgt og hva man vil oppnå. Valg av restaureringsmetode på Sandmo villaen vil kunne brukes som et pedagogisk virkemiddel i utstillingen.

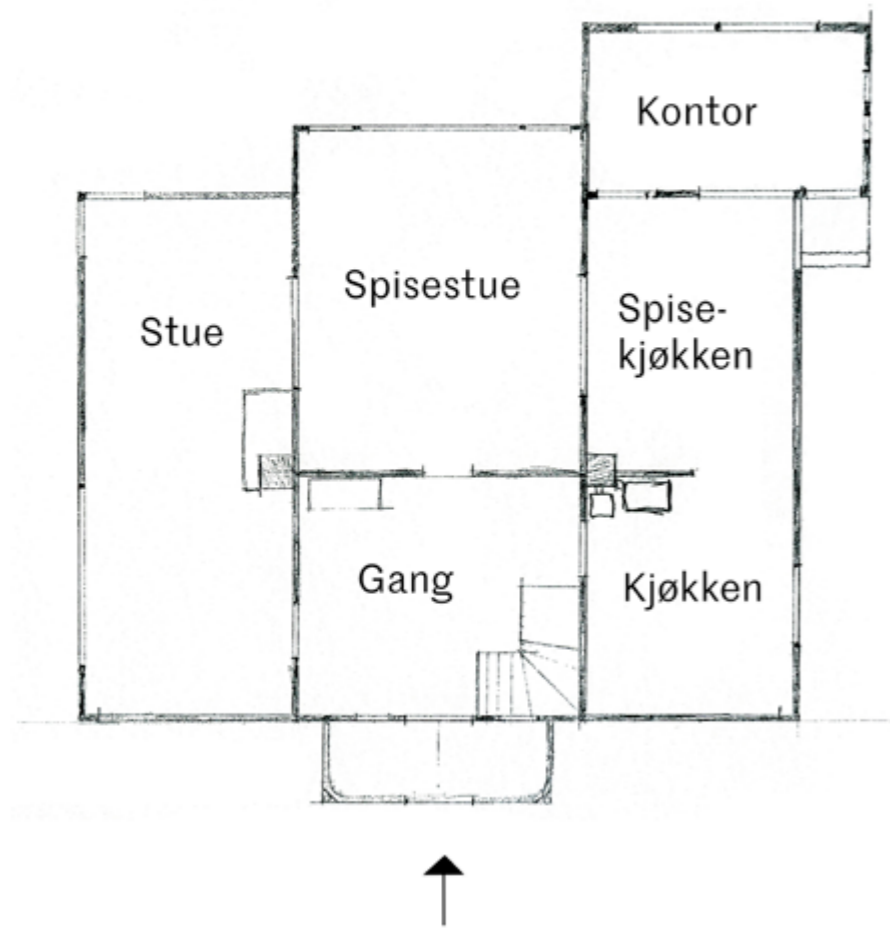
Adekvate spørsmål å stille i forbindelse med bevaringen av Sandmo-villaen er hva man vil at huset skal være:

- Et museum over personene som engang bodde der?
- En fortelling om en funkisvilla på landet i etterkrigstiden?
- Et påbygd- og ombygd hus fra 1970-80-tallet – en periode som er godt representert på Sandmo?
- En utstillingsarena som beskriver eksteriør, interiør og gjenstander fra den historiske perioden 1940-2000?
- Ønsker vi å ta huset i bruk som det er?

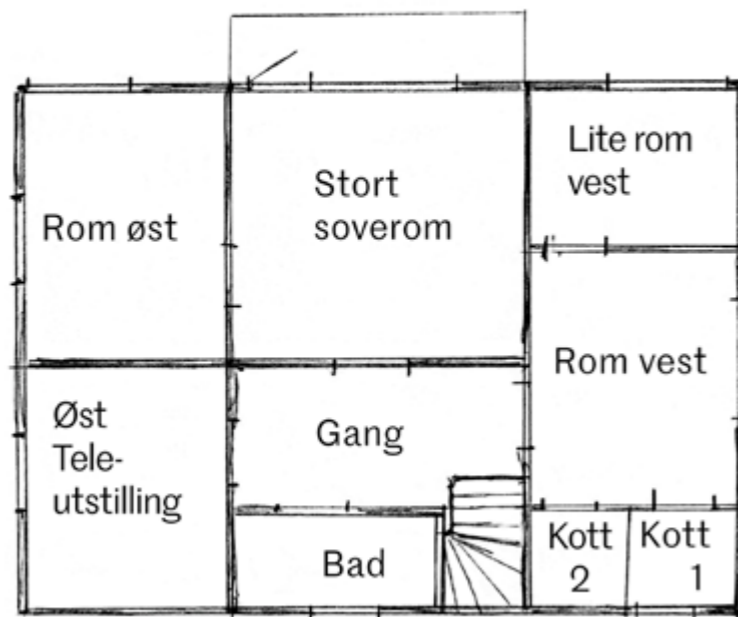
Det er også viktig å klargjøre hvilke funksjoner og verdier vi ønsker at huset skal oppfylle eller vise publikum. Vi kan snakke om praktisk, teknisk og estetisk verdi.

- Med praktisk funksjon menes her hva huset skal brukes til, hvilken nytteverdi huset har. Skal det brukes mest til møter, magasin eller utstillinger? Dersom bruken er blandet, vil det kanskje være riktig med ulike metoder for bevaring?
- Med teknisk funksjon kan man fokusere på hvordan huset er bygget, hva som er typisk for huset som nybygg og fokusere på tekniske nyvinninger som er kommet til underveis. Ulike oppvarmingskilder, lampearmaturer eller typer av dørhåndtak kan ut fra et slikt synspunkt komme i fokus.
- Begrepet estetisk funksjon henger ofte sammen med personlige preferanser, hva man liker eller ikke liker. Det kan handle om tingenes eller rommenes form og innhold. Om det inntrykket rommene, materialene og tingene gir. Det er snakk om form og farge, stil og struktur, etterligninger og juks.

Plan 1. etg

Plan 2. etg

Prosjektgruppens standpunkt ved bevaring av Sandmo villaen

Vi er i prosessen med å undersøke Sandmo villaen kommet frem til at vi anbefaler å bevare de fleste av de endringene som er utført i huset, dvs. å velge konservering som bevaringsmetode. Det som beskrives på de følgende sider for de enkelte rom, har derfor konservering som siktepunkt. På enkelte områder er det ikke praktisk eller hensiktsmessig å anvende en konserverende metode. Det vil derfor i noen tilfeller bli vist til alternative metodevalg som restaurering.

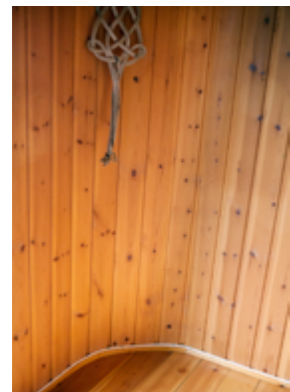
Å velge konservering som metode for det enkelte rom, betyr også å velge den samme metoden for husets eksteriør, altså at vi ikke kan tilbakeføre til mer originale vinduer, rive utbygget eller male huset i de originale fargene. En rekonstruksjon av huset ville gitt et «penere» hus, men deler av husets taktile historie ville ha forsvunnet sammen med rivningen av interiør/eksteriørdetaljer.

Med en konserverende metode vil vi kunne oppnå flere delmål i bevaringen/formidlingen av Sandmo villaen. Det vil bli bevart mange detaljer som forteller om personene som engang bodde i huset. Detaljer fra funkisvillaen på landet fra etterkrigstiden vil bli bevart. Detaljer fra et påbygd- og ombygd hus fra 1970-80-tallet vil være godt representert. Vi mener at huset på denne måten vil kunne fungere godt som utstillingsarena for hele perioden 1940-2000.

Imidlertid ser vi at alle disse delmålene kan gjøre det litt uklart hva huset egentlig representerer. Vi ser derfor et behov for å gjøre en stor innsats for å formidle viten om huset til publikum. Hvorfor har vi bevart tapet, gulvtepper, faste lamper, dørhåndtak osv.? Vi ser for oss at interiørdetaljer i hele huset skal forklares og tidfestes for å gi publikum kunnskap om tidstypiske detaljer og den historien som huset representerer.

Ved konservering av hovedparten av huset lar vi på en måte «huset selv bestemme» sin praktiske, tekniske og estetiske verdi. Vi kan benytte huset praktisk uti fra hva interiørene gir mulighet for – dvs. møtefunksjoner med begrensning av deltakere i forhold til rommenes størrelse og opprinnelige bruk. Rommene kan benyttes til utstillingsrom og magasinrom, dersom de innredes med reversible løsninger. Med en konserverende metode bevarer huset sin tekniske verdi, idet tekniske detaljer beholdes hvor det er praktisk mulig. Husets estetiske funksjon vil også bli bevart og respektert. Ved en konservering unngår vi eksempelvis at rommene gis et «vakkere» eller et antatt «mer tidsmessig riktig» estetisk uttrykk ved en konservering. Dermed vil huset bevare den estetiske kvaliteten som dets beboere ønsket å uttrykke gjennom farger, materialer og stilarter.

Beskrivelse av villaens interiører

Inngangsparti 1. etasje beskrivelse

Himling

Umalt takpanel

Vegger

Umalt veggpanel

Gulv

Umalt tregulv

Vindu

To vinduer mot gang. Ettfagsvindu, hel rute med malt ramme. Malt gerikt uten profil. Vinduer kledd med metalgitter utført av Øivind Bjørklund.

Dør

Ytterdør med grønne glassfelt. Dør til gang med hvitmalt panel. Dørhåndtak i smijern utført av Øivind Bjørklund

Karakteristikk

Inngangspartiet gir både utvendig og innvendig et nøkternt, jordnært inntrykk. Det jordnære brytes utvendig av dørhåndtak i messing i rokokkostil som ligger langt fra funksistilen som ellers er representert i inngangspartiet.

Bevaring

Rommet bevares mest mulig intakt. Dørhåndtakene er viktige å bevare, fordi håndtaket gir et vink om hva som venter innenfor. Smijernarbeidene til Øivind Bjørklund er det viktig å bevare.

Nye tiltak

Det trengs utvendig skilting som forteller hva Sandmo er. Etablering av handicaprampe. Etablering av garderobemulighet for publikum.

Gang 1. etasje beskrivelse

Himling

Malt faspanel. Malte taklister uten dekor.

Vegger

Plater kledd med strie/tekstiltapet. Malte fotlister uten dekor.

Gulv

Tregulv. Heldekkende teppe.

Vindu

To vinduer mot yttergangen, på hver side av dør. Ettfagsvindu, hel rute med malt ramme. Malt gerikt uten profil. Vinduer kledd med metalgitter utført av Øivind Bjørklund.

Dør

Dør til yttergangen med tre fyllinger. Malt, ådret. Dør type skapdør til nedgang kjeller. Kledd med strie/tekstiltapet. Dør til stue og spisestue med malt ramtre. Mønstret glassfelt kledd med metalgitter, utført av Øivind Bjørklund.

Karakteristikk

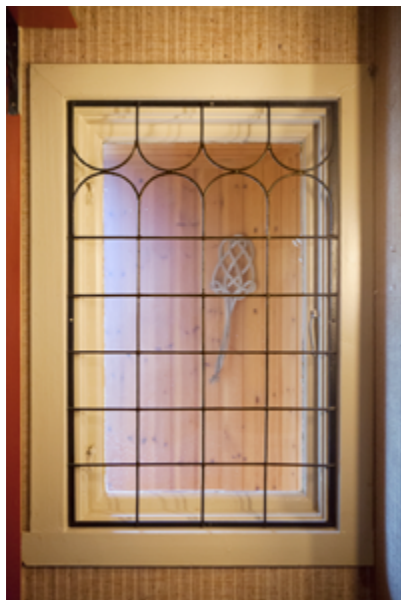
Gangen er preget av mange forskjellige stiler fra 1970-, 1980- og 1990-årene. Fargene på panel og listverk er neppe originale og trolig malt opp samtidig med ådringen på fyllingsdøra. Siste renovering av rommet er antakelig utført rundt 1990 da ådring og «gammeldags» stil var moderne. Sammen med smijernarbeidet gir de gangen et hyttepreg eller et vennlig velkommen.

Bevaring

Alt bør bevares, også teppene. Teppene lukter sigarettøyk og utgjør en HMS utfordring i forhold til bruk, både med hensyn til allergikere og på grunn av luktgener for personale og besøkende. Nyproduksjon av tepper dersom mulig, eller en god rens.

Nye tiltak

Veggene i gangen kan brukes til plassering av titteskap.

Spisestue 1. etasje beskrivelse

Himling

Himling i plast, type kasettetak. Malte taklister.

Vegger

Bygningsplater kledd med trådtapet/tekstiltapet. Malte gulvlister uten profil.

Gulv

Tregulv. Heldekkende teppe over.

Vindu

Vindu mot syd. Oppdelt i tre fag. Utvendige sprosser i det midtre faget. Beiset vindusgerikt uten profil.

Dør

Dør mellom stue og gang.

Dør med glassfelt. Malt ramtre. Påsatt dekor i rokokkostil. Dørhåndtak i rokokkostil. Malt dørgerikt uten profil.

Annet

Kamin med plater i steinplater.

Karakteristikk

Inntrykket er at spisestuen skulle signalisere «gamme» stil med portierer og takplater i renessansestil, rokkokodetaljer på dørene og sprosser utenpå vinduene. Stilmessig har stuen flest elementer fra slutten av 1970-årene, der mange ønsket interiører med antikke/gammeldagse møbler.

Bevaring

Takplatene i plast er i ferd med å smuldre opp. Det er et tidstypisk funkistak under, men et tilsvarende er bevart i naborommet. Plasttaket bør bevares. Evt. kan man stive det av med lister i plexiglass. Evt. kan det finnes andre bevaringsmåter og vedlikehold av plastmaterialet.

Portierene, gardinene og gulvteppet bevares. Det er mye sigaretttrøyklukt i tekstilene, noe som utgjør en HMS utfordring. De bør renses. Eventuelt erstattes med kopier.

Nye tiltak

Spisestua er egnet som møterom. Evt. utstyr som trengs, datautstyr, projektor, whiteboard m.m. bør være flyttbart. Det trengs flere kontakter for å unngå bruk av skjøteledninger.

Stue 1. etasje beskrivelse

Himling

Malte plater med påsatte, malte lister. Malte taklister uten profil.

Vegger

Bygningsplater kledd med trådtapet. Malte gulvlister uten profil.

Gulv

Tregulv. Heldekkende teppe over.

Vinduer

Blyglassvindu mot syd/øst. Beiset vindusgerikt uten profil.

Vindu mot øst. Hel rute på innsiden. Sprosser på utsiden.

Dør

Dør mellom stue og gang. Dør med mønstret glassfelt. Malt ramtre. Dørhåndtak i rokokkostil. Malt dørgerikt uten profil.

Stor åpning mellom stue og spisestue. Malt gerikt uten profil.

Annet

Stuen har peis med peisinnatts. Trolig original peis.

Karakteristikk

Samme inntrykk som beskrevet for spisestua.

Bevaring

Stuens faste interiørdetaljer bør bevares mest mulig intakt. Det bør undersøkes hvilken farge listene i funkistaket opprinnelig har hatt, for å vurdere om taket evt. bør tilbakeføres til original utførelse. Rommets tekstiler inneholder mye røyklukt. Tekstilene og gulvteppet bør renses evt. byttes.

Nye tiltak

Ingen planer for nye tiltak. Stuen kan brukes slik som den er til uformelt møterom.

Kjøkken/spisekjøkken 1. etasje beskrivelse

Himling

Himlingsplater type tak-ess. Malte taklister med profil.

Vegger

Bygningsplater kledd med glassfiberstrie og malt. Malte gulvlister med profil.

Gulv

Tregulv. Vinylbelegg over.

Vinduer

Vindu mot vest. Utvendige sprosser. Malte vindusgerikter uten profil.

Vindu mot kontor. Hel rute. Opprinnelig vindu i fasaden mot åpen veranda. Veranda senere bygget inn. Malt vindusgerikt uten profil.

Dør

Skyvedør mellom stue og spisekjøkken. Malt dørblad. Malt dørgerikt uten profil.

Dør mellom gang og kjøkken. Slett dørblad uten fylling. Malt dørblad.

Dør mellom spisekjøkken og kontor. Midlertidig oppsatt.

Annet

Vedovn i kjøkkenet. Peis i spisekjøkkenet.

Karakteristikk

Kjøkkenet har nå et 1990-talls preg. Kjøkkenskapfrontene er malt, men var tidligere i brun laminat, imitasjon av tre.

Bevaring

Fargevalg og materialer i det faste interiøret beholdes. Spisebordet og respatexbordet bør beholdes i rommet, da de forteller viktig historie om ulike tidsperioders smak/bruk av kjøkkenmøbler.

Nye tiltak

Man bør vurdere å fjerne en del av gjenstandene i rommet, slik at det blir bedre egnet som uformell møterom og kjøkken. Kjøkkenet oppgraderes slik at det oppfyller krav til offentlig bruk med bl.a. hurtigvaskende oppvaskmaskin med hett vann. Det skjelnes i høyere grad mellom rekvisittsamling til formidlingsbruk og nye kjøkkenting som brukes i forhold til møtefunksjon. Det bør eksempelvis kjøpes nye kaffekanner og termokanner.

Det er mange eldre fotografier fra kjøkkenet som viser skiftende kjøkkeninnredning og gardinoppheng. Lage en liten veggutstilling etter samme mal som titteskapene.

Kontor 1. etasje beskrivelse

Himling

Panel, furu faspanel. Hvit-pigmentert. Taklist med hulkil.

Vegger

Panel, gran vekselpanel. Lakkert.

Gulv

Tregulv. Heldekkende teppe over. Kontoret ligger lavere enn resten av etasjen. To opptrinn mellom kontor og spisekjøkken.

Vinduer

Vind mot vest tofagsvindu, koblede ruter. Sprosser på ytre vindu. Vindusgerikt med profil. Lakkert. Vindu mot syd. Tofagsvindu. Hel rute på innsiden. Sprosser på utsiden. Vindusgerikt med profil. Lakkert. Vindu mot kjøkken/spisekjøkken. Hel rute. Gerikt med profil. Lakkert.

Dør

Utgangsdør til hagen/vest. På innsiden påsatt plastfylling i 1700-talls stil. Gerikt med profil. Lakkert.

Karakteristikk

Utbygget er kommet til i 1980-årene. Dette rommet preges av mange stiler.

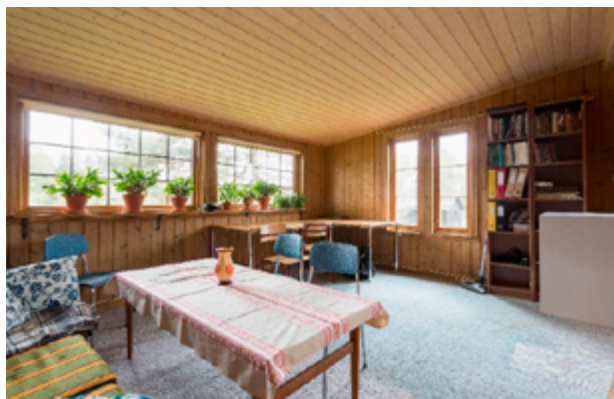
Bevaring

Vinduene har gerikter i sveitserstil og dør til hagen har påsatt plastfylling i 1700-tallsstil. Disse detaljene er det viktig å bevare for å holde på «fortellingen» om Sandmo.

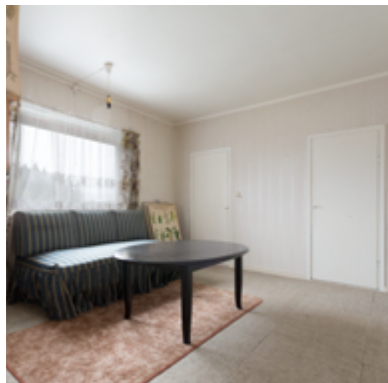
Nye tiltak

Da det ble bestemt at Sandmo skulle bli del av museet, ble det vurdert at utbygget var godt egnet som kontor og det kan innredes for to-tre kontorplasser. Kontorinnredningen og belysningen bør oppgraderes. Alle løse møbler som ikke hører til på et kontor kan fjernes. Det gjelder sofa, åklær og bord.

Det bør overveies om teppet på gulvet skal fjernes og erstattes med et linoleumsgulv i lys farge. Det bør overveies om taket kan males lyst. Det bør vurderes om gardiner og blanding mot kjøkkenet skal fjernes.

Rom vest 2. etasje beskrivelse

Himling

Bygningsplater, malt. Malte taklister uten profiler.

Vegger

Bygningsplater kledd med tapet. Malte gulvlister uten profil.

Gulv

Teppefliser, heldekkende.

Vinduer

Et stk. ett-rams vindu uten sprosser. Beiset vindusgerikt uten profil.

Dører

To stk. dører, slette uten fylling. Malt. Dørhåndtak original i metal og plast. Malt dørgerikt uten profil.

Kott

Rom vest har to kott, kott 1 (med vindu) og kott 2 (uten vindu)

Kott 1

Himling

Pløyde bord, malt. Malt taklist uten profil.

Vegger

Bygningsplater, trukket med tapet. To typer av tapet. Fotlist uten profil.

Gulv

Tregulv, malt. Vinylbelegg lagt løst over.

Vindu

Et fags vindu malt. Enkel gerikt malt.

Kott 2

Himling

Pløyde bord. Malt taklist uten profil.

Vegger

Bygningsplater. Kledd med diverse: tapet, plater, strie. Fotlist uten profil.

Gulv

Tregulv. Tekket med metallplater (halve) og vinylbelegg.

Karakteristikk

Mye i rommet har preg av tidsperioden 1945-1960-tallet, spesielt kottene.

Bevaring

Det meste i rommet bevares som det er. Spesielt viktig at kottene bevares intakt. Den lave skuffeseksjon langs veggen er antakelig en original kjøkkenbenk som ble laget samtidig med huset. Denne bør bevares i rommet.

Nye tiltak

Kottene kan brukes som lagerrom, men uten at interiøret endres. Rommet kan brukes til temporære utstillinger med reversible løsninger.

Lite rom vest 2. etasje beskrivelse

Himling

Bygningsplater, malt. Malte taklister uten profil.

Vegger

Bygningsplater kledd med tapet, etterligning av trådtapet. Malte gulvlister uten profil.

Gulv

Teppefliser, heldekkende.

Vinduer

Et stk. ett-rams vindu uten sprosser. Beiset vindusgerikt uten profil.

Dører

Et stk. dør, slett uten fyllinger. Malt. Dørhåndtak original i metall og plast.

Annet

Åpent sikringsskap på vegg. Sikringsskapet ble erstattet med et ganske stort moderne sikringsskap i forbindelse med elektriske arbeider i januar 2017.

Karakteristikk

Rommet har 1950- og 1960-talls preg.

Bevaring

Det åpne anlegget med sikringer er revet og erstattet med et moderne sikringsskap i forbindelse med elektriske arbeider januar 2017. Det gamle er bevart og bør monteres, men nå uten strømføring.

Nye tiltak

Rommet ryddes og brukes som lager med reversible løsninger.

Soverom 2. etasje beskrivelse

Himling

Bygningsplater, malt. Malte, enkle taklister uten dekor.

Vegger

Trukket med fiskebensmønstret glassfiberstrie. Gulvlister uten profil.

Gulv

Heldekkende teppe.

Vinduer

Ettfags vindu. Hvitmalte gerikter

Dører

Tre stk. dører, slette uten fyllinger. Malt. Dørgerikt uten profil. Sorte bakelitt-håndtak. Verandadør. Dør med to fyllinger. Malt. Dørgerikt uten profil.

Annet

Kamin kledd med glaserte keramiske fliser.

Karakteristikk

Rommet fremstår som et renoverert soverom med en sterk rød veggfarge som var moderne rundt 1985-95. Rommet er møblert med et sengemøblement som er fra mellomkrigsperioden.

Bevaring

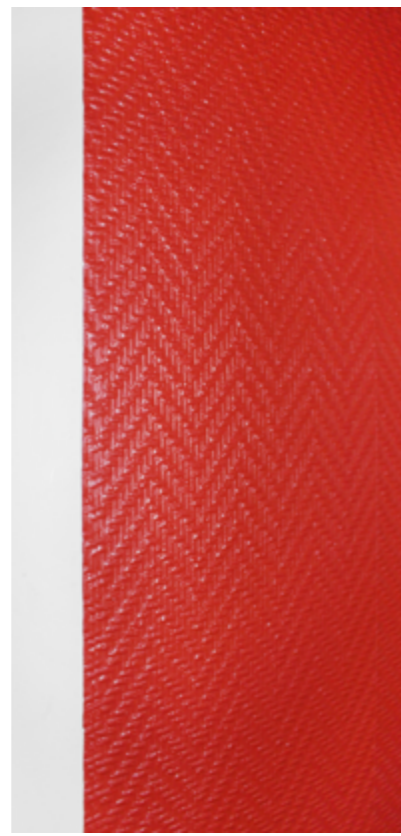
Rommet er stort nok til å kunne brukes som et utstillingsrom eller et lite foredragsrom. Verandadøren muliggjør rømning ut via verandaen og en utfoldbar stige på veggen. Alt etter hvordan man ønsker å bruke og bevare rommet har vi satt opp to alternativer for bevaring:

Alternativ 1: Rommet bevares slik som det er med sen 1900-talls preg. Rommet kan formidle en soveromsfunksjon eller rommet kan uten møblement brukes som temporært utstillingsrom eller foredragsrom med reversible løsninger.

Alternativ 2: Rommet tilbakeføres delvis og blir til et permanent titteskap bakover i husets historie. En vegg eller flere vegger står som i dag og så begynner vi å rive oss bakover i tiden til startpunktet som muligens er en panelt vegg. Det som blir avdekket bevares i en eller flere veggseksjoner. Funkistaket bevares. Teppet fjernes, men en stripe/del beholdes. Vinduet som opprinnelig var et trefagsvindu er nå et ettfagsvindu og forblir uendret. Rommet brukes som utstillingsrom og foredragsrom.

Nye tiltak

Se alternativer under bevaring.

Lite rom øst 2. etasje beskrivelse

Himling

Bygningsplater, malt. Malte taklister uten dekor.

Vegger

Bygningsplater, tapetsert i typisk 1970-talls mønster. Malt gulvlist uten dekor.

Gulv

Heldekkende teppe i typisk 1970-talls mønster. Under teppe malt plategulv.

Vindu

Hjørnevindu. To ettfagsvinduer. Brunbeiset enkelt gerikt.

Dør

Dør, slett uten fylling. Malt. Dørhåndtak original, bakelitt.

Annet

Trolig original taklampe. Original tapet på bakvegg i nyere innsatt garderobeskap.

Karakteristikk

Teppe og tapet tidstypisk for 70-tallet. Inne i skapet vises, som et ekstra pré, det originale tapetet fra 1940 - 1950-tallet.

Bevaring

Dette rommet har høy bevaringsverdi. Tapeter og gulvteppe bør bevares. Originalt lampearmer i taket bør bevares.

Nye tiltak

Rommet brukes til lagring av tekstiler og en temporær utstilling med utstyr fra en frisørsalong. Nyere skapmøblementet med skuffer og skap ved dør bør fjernes. De resterende skap brukes til lagring av tekstiler. Andre løse skap til tekstiloppbevaring kan settes inn i rommet.

Rom med teleutstilling 2. etasje beskrivelse

Himling

Malte bygningsplater. Malte taklister uten profil.

Vegger

Malte bygningsplater (2014). Malt brannmur. Malte enkle fotlister.

Gulv

Tregulv, malt (2014).

Vindu

Ettfags vindu. Brunbeiset vindusgerikt uten profil.

Dør

Ett stk. dør, slett, malt. Enkelt gerikt.

Annet

Rommet har vedovn. Trolig original taklampe.

Karakteristikk

Rommet ble omformet til utstillingsrom i 2014 i forbindelse med at en telefonsamling fra området ble gitt i gave til Aurskog-Høland bygdetun. Arbeidet ble utført av lokale som malte vegger, gulv og tak. Dermed ble rommets opprinnelige uttrykk forandret.

Bevaring

Rommets opprinnelige vedovn og originale taklampe bør bevares. Rommet hadde opprinnelig et grått teppe med rødt kvadratisk mønster. Dette teppet ligger nå på gulvet i rommet med teaterkostymer i kjelleren. Dette teppet bør legges tilbake i teleutstillingsrommet.

Nye tiltak

Så lenge teleutstillingen er i rommet, er det ingen grunn til å gjøre noe med det.

Bad/toalett 2. etasje beskrivelse

Himling

Malte plater. Malte taklister uten profil.

Vegger

Baderomsplater med flismønster. Brystningslist i plast på noen vegger. Under brystningslist plastplater med flismønster.

Gulv

Malt mur med hulkil trukket opp. Sluk i gulvet.

Vindu

Ett fags vindu. Enkel, brunbeiset gerikt.

Dør

Ett stk. dør, slett, malt. Enkel gerikt.

Karakteristikk

Badet har mange originale trekk fra perioden 1945 - 1980

Bevaring

Badet ligger utilgjengelig for mange brukere i 2. etasje. Det bør derfor innredes et publikumstoalett med universell tilgjengelighet i hønehuset/utedoen. Badet/toalettet bør bevares som et museumsbad/toalett med minst mulige endringer.

Tiltak

Det har opprinnelig vært et badekar i rommet. Det settes inn et tilsvarende badekar.

Gang 2. etasje beskrivelse

Himling

Faspanel. Malt. Malte taklister uten profil.

Vegger

Malt faspanel og malt mur. Malte gulvlister uten profil.

Gulv

Heldekkende teppe.

Dører

Fire stk. dører, slette, malte.

Annet

Luke i taket til loft.

Karakteristikk

Rommet har en sterk rødfarge som antakelig er fra slutten av 1980-tallet eller begynnelsen av 1990-årene.

Bevaring

Alternativ 1: Fargen er det som gir gangen karakter, og fargen kan derfor beholdes slik som den er.

Alternativ 2: Fargen kan virke mørk dersom gangen skal brukes som utstillingsrom og et alternativ er å undersøke om gangen har hatt andre farger og hvilke. Dette kan også fortelle husets historie.

Nye tiltak

Teppet lukter sigarettøyk. Teppet kan evt. renses eller man kan oppgradere det originale gulvet som ligger under.

Veggplassen bør brukes til titteskap. Belysningen må oppgraderes til utstillingsnivå.

Trappeløp beskrivelse

Himling

Faspanel, malt.

Vegger

Faspanel, malt i to farger som gir effekt av brystning.

Trapper

Malte opptrinn og inntrinn. Malte trappeneser. Megler, håndløper og spiler i treverk, malt. Nyere håndløper langs innvegg i treverk.

Karakteristikk

Original trapp.

Bevaring

Trappen beholdes uendret.

Nye tiltak

Den nye håndløperen på trappens veggside beholdes som et nyttig tiltak for tilgjengelighet.

Kjeller beskrivelse

Himling
Malt tretak.

Vegger
Malte murvegger.

Gulv
Støpt malt gulv.

Vindu
Flere små vinduer.

Dør
Flere innerdører i malt panelt tre. En ytterdør.

Trapp
Tretrapp fra gang i 1. etasje.

Annet
Støpt vaskekum. Faste vegghyller.

Karakteristikk

Kjeller med intakt eldre interiør.

Bevaring

Bør bevares mest mulig intakt, men samtidig brukes som praktiske oppbevaringsrom.

Tiltak

Dersom kjelleren ikke har for stor luftfuktighet, kan den brukes som lager for rekvisitter. Montere avfukter med slange til sluk.

Del 4

Møbler og innbo i Sandmo-villaen

Bakgrunn for samlingen

Da Aurskog-Høland bygdetun i 2013 overtok eierdommen Sandmo var villaen umøblert.

Daværende vaktmester ved bygdetunet Olav Gangnes samlet i løpet av 2014-2015 inn en stor mengde møbler og innbo for å møblere huset. Gangnes fikk en del gjenstander av lokale givere, han samlet inn fra loppemarkeder og dessuten skjenket han også private gjenstander til samlingen.

Olav Gangnes ønsket å møblere huset med møbler og innbo som liknet på det opprinnelige innboet til familien Bjørklund. Gangnes hadde besøkt familien mens de bodde i huset og hadde derfor kjennskap til hvordan villaen hadde vært innredet. Ved sammenlikning med private fotografier fra familien av interiører, ses det at Gangnes har truffet både stil, farger og gjenstandstyper godt. Gangnes har dessuten med samlingen forsøkt og lyktes med å skape et koselig og vennlig hjem.

Olav Gangnes samling består av et stort antall møbler, bruksgjenstander til hjemmet og mange pynetegjenstander. Det finnes færre gjenstander av andre kategorier som: tekniske hjelpemidler, ferie og fritid, klær, leker, spill, hobbyartikler, bøker, blad, personlig hygiene, vaskeartikler og matemballasjer. Det foreslås derfor aktivt å samle inn innenfor disse kategoriene.

Prinsipper for rekvisittsamling

Prosjektgruppen foreslår at Olav Gangnes samling behandles som en rekvisittsamling. Rekvisitt er i denne sammenheng møbler og gjenstander som kan berøres og brukes av både museumsansatte og museumspublikum. Dvs. at man kan sitte i møblene, bruke serviset, lese i bøkene og ta på samtlige gjenstandskategorier.

Samlingen består av originale gjenstander og er ikke en kopi-samling. Hvorfor vi likevel anbefaler å gjøre samlingen til en rekvisittsamling har flere begrunnelser.

- Selv om gjenstandene er originale er de ikke sjeldne eller unike. De finnes i et stort antall masseproduserte utgaver og dersom noen av gjenstandene slites i stykker ved bruk er det ikke vanskelig å skaffe nye tilsvarende gjenstander.
- Gjenstandene blir som rekvisitter tilgjengelige for publikum. De kan undersøke og anvende gjenstandene. De vil derfor som rekvisitter gjøre formidlingen i huset langt mere taktilt og dermed mere interessant for publikum.
- Med en rekvisittsamling har vi mulighet for å flytte på gjenstander og ommøblere huset uten å måtte ta spesielle hensyn til sikring. Det gjør samlingen meget fleksibel og vi unngår at Sandmo villaen stivner i en bestemt museumspositur.

Bruk av samlingen, fleksibilitet og aktiv involvering av publikum

For å få til en aktiv samling som er overskuelig og lett å håndtere foreslår vi at alle gjenstander fotografes og beskrives kortfattet og deretter merkes med fargete klistermerker (eller annen hensiktsmessig fargemerking) som forteller hvilken ti-årsperiode de stilmessig hører til. Det vil dermed være enkelt for publikum å orientere seg i tidsperioder og man vil lett kunne samle eksempelvis et utvalg av 1970-talls gjenstander til et formidlingsopplegg.

Mange av gjenstandene er masseproduserte uten varenavn og uten angivelse av produksjonssted eller land. Det har vært meget vanskelig å tidfeste mange av gjenstandene. Det finnes lite faglig litteratur om masseprodukter fra perioden 1945-2000. Angivelsen av ti-årsperioder beror derfor på vurdering av materialer, stiltrekk og et faglig skjønn.

Prosjektgruppen ser for seg at noen besøkende vil gjenkjenne gjenstandstyper og ha personlige historier, som kan tidfeste dem til mere eksakte årstall. Vi ser frem til å få disse korreksjonene, da det vil gjøre samlingen enda mer interessant med nedfelte beretninger. Vi ser også for oss at det vil aktivere publikum at de kan bidra med viten og kunnskap og dermed gjøre Sandmo villaen, samlingen og tidsperioden 1945-2000 enda mer interessant for alle.

Vi foreslår at samlingen løpende blir supplert gjennom aktiv innsamling i forbindelse med utstillinger og formidlingsopplegg

Gjenstandsmerking av ti-årsperioder

Prinsipp for merking: Gjenstanden merkes med det årti som den er produsert i eller alternativt det tiårsvisuelle uttrykk passer best inn i. Dette siste fordi mange av gjenstandene er produsert i flere årtier, men kun skal merkes med ett årti.

Før 1940: Grå

1940-årene: Rød

1950-årene: Lys blå

1960-årene: Lilla

1970-årene: Brun

1980-årene: Rosa

1990-årene: Grønn

Beskrivelse av villaens møbler og innbo

Gang
1 etasje

Møbler

Lenestol
Lenestol – stoppet, med bjerk understell og armlener, originalt trekk 1940-årene.

Speil
Entrèspeil i messing, med lampetter med spesiallyspærer 1950-årene.

Bord (med hjul)
Spisebord, uttrekkbart i mørkbeiset tre, ca. 1900.

Vedkasse
Vedkasse i lakkert gran/furu. Lokal produksjon 1970-årene.

Reol
«Seksjon» i teak, 1960-årene.

Vegg pyntefat 1970-årene.

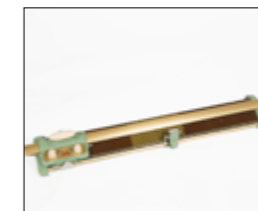
Pyntefat 1970-årene.

Keramikk pyntepipe (nr. 256) 1970-årene.

Ved beholder 1970-årene.

Strikkemaskin 1950-årene.

Spisestue
1 etasje

Møbler

Spisestuemøblement:
spisebord, to armstoler, 6
bordstoler
Seks stoler og spisebord,
del av spisestuemøblement
i bjerk, 1940- årene.

To armstoler i eik, sete i stoppet
ulltrekk med striper – 1980-årene.

Dekketøyskap
Del av spisestuemøblement i bjerk
1940-årene.

Skjenk
Del av spisestuemøblement i bjerk
1940-årene.

Sofa
Stoppet, med ben og armlener i
mahogni, 1950-årene.

Bilder

Trykk 1980-årene

Tegning 1961

Trykk 1950-årene

Trykk 1950-årene.

To lenestoler
Stoppet sete og rygg, mahogni understell
og armlener 1940-årene.

Gulvlampe
Messing/forgylt 1980-årene.

Planter

Oljemaleri 1959.

Oljemaleri før 1940.

Pelargonia før 1940.

Gjenstander

Sofa pute 1980-årene.

Glassbolle (nr. 1) 1980-årene.

Nysølv fat (nr. 2) 1930-årene.

Glass telysholder (nr. 3) 990-årene.

Glass karaffel (nr. 4) før 1940.

Glass karaffel (nr. 5) før 1940.

Glass krystallvase (nr. 8) 1950-årene.

Plast serviettholder (nr. 9) 1990-årene.

Keramikk fat (nr. 7) 1960-årene.

To glass telysholder (nr. 10-11) 1990-årene.

Glass potpurriskål/bolle (nr. 6) 1990-årene.

Porselen fat (nr. 12) 1980-årene.

Marmor dreiefat med to serviettholdere, telysholder, saltbøsse (nr. 13) 1990-årene.

Tinn serviettring (nr. 14)
1970-årene.

Bordløper (nr. 15) 1970-årene.

Servise 40 deler, Johnson Bros, England
(nr. 16-21): 1 lokkfat, 11 middagstallerkener,
1 skål, 1 sauseskål, 12 dype store tallerk-
ner, 12 dessert skåler. 1980-årene.

Glass kanne (nr. 22) 1990-årene.

Glass vase (nr. 23) 1990-årene.

Keramikk fat (nr. 24) 1980-årene.

Keramikk bolle (nr. 25) 1980-årene.

Keramikk bolle (nr. 26) før 1940.

Glass bolle (nr. 27) 1970-årene.

Pynteporselen tallerken (nr. 28)
1980-årene.

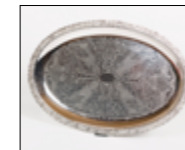
Glass fat (nr. 29) 1950-årene.

Glass fat (nr. 30) 1950-årene.

Metall fat (nr. 31) før 1930.

Metall fat (nr. 32) 1980-årene.

Metall serveringsbrett (nr. 33)
1980-årene.

Tinn fat (nr. 34) 1960-årene.

Metall fat (nr. 35) 1960-årene.

Tinn fat (nr. 36) 1963.

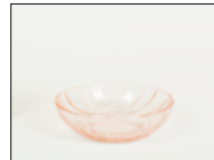

Glass tallerken tre stk. (nr. 37)
1990-årene.

Glass skål fire stk. (nr. 38) 1970-årene.

Glass bolle (nr. 39) 1950-årene.

Messing dekketallerken seks stk. (nr. 40) 1980-årene.

Glass tallerken 12 stk. (nr. 41) 1990-årene.

Glass bolle (nr. 42) 1970-årene.

Glass bolle (nr. 43) 1950-årene.

Glass bolle (nr. 44) 1980-årene.

Glass bolle (nr. 45) 1990-årene.

Glass bolle (nr. 46) før 1940.

Glass bolle (nr. 47) 1960-årene.

Glass bolle med fot (nr. 48) 1990-årene.

Nysølv bolle (nr. 49) før 1940.

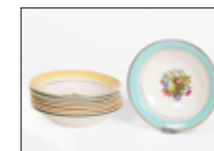
Glass tallerken (nr. 50) 1970-årene.

Dessert skål to stk. Figgjo flint (nr. 51) 1950-årene.

Dessert skål syv stk. Figgjo flint (nr. 52) 1950-årene.

Dessert skål syv stk. Egersund (nr. 53) 1940-årene.

Gardiner tre fag (nr. 54-56) 1980-årene.

Gardiner fem fag (nr. 57-61) 1970-årene.

Nysølv fløtemugge, sukkerskål, brett (nr. 62) 1950-årene.

Nysølv bolle med fot (nr. 63) 1940-årene.

Messing lysestake (nr. 64) 1990-årene.

Stål lokkfat (nr. 65) 1990-årene.

Nysølv fat (nr. 66) 1950-årene.

Nysølv fat (nr. 67) 1950-årene.

Bordløper (nr. 68) 1970-årene.

Bordbrikke (nr. 69) 1960-årene.

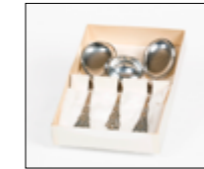
Sølv seks stk. suppeskjeer, seks stk. dessertskjeer (nr. 70) 1940-årene.

Sølv teskje 12 stk. (nr. 71) 1940-årene

Påske bordløper (nr. 72) 1990-årene.

Sølv 2 dekketøyskjeer, sauseskje (nr. 73) 1940- årene.

Sølv 12 gaffler, rustfritt stål 12 kniver (nr. 74) 1940- årene.

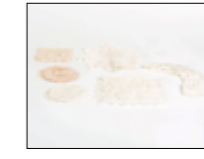
Sølv kakespade, serveringsgaffel, serveringsskje, sauseskje (nr. 75) 1970- årene.

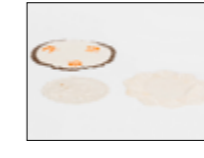
Sølv 12 kakeskjeer 1940- årene.

Duk (nr. 77) 1950- årene.

Bordbrikke 14 stk. (nr. 78) 1970-årene.

Bordbrikke (nr. 79) 1980- årene.

Bordbrikke 2 stk. (nr. 80) 1980-årene.

Bordbrikke (nr. 81) 1980- årene.

Pynte duker 3 stk., juleduk (nr. 82) 1950- årene.

Lampeskjermer 12 stk. (nr. 83-856) før 1940-årene.

Lampeskjerm 1970-årene.

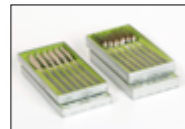
Lampeskjermer fem stk. 1950-årene.

Lampeskjerm 1970-årene.

Sølv skjeer to stk., stoffetui (nr. 87) før 1940.

Rustfritt stål kniv 12 stk. gaffel 12 stk. (nr. 88) 1970-årene.

Lyspærer fire stk. til speilet i gangen 1. etasje (nr. 89) 1950-årene.

Vannglass fire stk. (nr. 90) 1990-årene.

Vinglass fire stk. (nr. 91) 1970-årene.

Vinglass 12 stk. (nr. 92) 1980-årene.

Vinglass 12 stk. (nr. 93) 1990-årene.

Servise 61 deler, Fenix fra Gefle Sweden (nr. 94, 96-98, 101-103, 106-107) Middagstallerken 12 stk., kopper med skåler 8 sett, dype store tallerkener 12 stk., dessert skål 12 stk., sausekål to stk., bolle to stk., lokkfat, fat fire stk. 1950-årene

Kaffeservise, kopp og skål fem sett, asjett fire stk. (nr. 95) 1950-årene.

Glass krystallvase (nr. 99) 1960-årene.

Glass krystallvase (nr. 100) 1980-årene.

Glass krystallvase (nr. 101) 1980-årene.

Glass bolle (nr. 104) 1950-årene.

Porselen sukkerskål (nr. 105) 1940-årene.

Tre trauf (nr. 168) 1960-årene.

Kirke modell (nr. 169) 1980-årene.

Såpeholder (nr. 170) – bør tas ut av rek.samling - etter 2000

Stue 1. etasje

Møbler

Sofamøblement:

sofa, to stoler, bord «Salong» fra 1980- med løse puter i «brokadevelour». Treverk mørkbeiset med dreide ben. Tilhørende salongbord.

Hjørnebord:

Bordplate med fliser, sarg og understell i mørkbeiset treverk, dreide ben. 1980-årene.

Lenestol:

Stoppet med originalt trekk, ben og armlener i bjerk. 1940-årene.

Blomsterbord:

Ovalt bord med svungne ben plassert midt på «sidene» av bordplaten og ikke i «hjørnene». Opprinnelig lyst treverk, finert plate som er sprukket. Brunmalt 1980-årene.

Skjenk
Teak, 1960-årene.

Sofamøblement:
sofa, to stoler, et bord
«Stilmøbler» med treverk i bjerk
og trekk i grønn velour, vendbare
puter med brokadetrek på den
ene siden 1970-

Rundt salongbord i bjerk fra
1930-årene i art deco stil.

Pidestall
Sekskantet plate, dreid sokkel med
tre føtter. Beiset treverk ca. 1900.

El-orgel
1970-årene.

Stol
Rokokko armstol – stilmøbelkopi
1980-årene.

Bilder

Oljemaleri 1958.

Oljemaleri 1950-årene.

Tegning 1950-årene.

Planter

Julekaktus før 1940.

Gjenstander

Brodert sofapute 1970-årene.

Brodert sofapute 1980-årene.

Brodert sofapute 1980-årene.

Brodert sofapute 1980-årene.

Glass skål/bolle (nr. 108)
1960-årene.

To sett med salt og pepperbøsse
(nr. 109, nr. 160) – bør tas ut av rek.
samling - etter 2000.

To glass med tannpikere (nr. 110,
nr. 163) – bør tas ut av rek.samling
- etter 2000.

Porselen vase (nr. 111) 1990-årene.

Porselen pyntesuverir 21 stk. (nr.
112-124, nr. 148-149, nr. 161, 2xnr.
162, nr. 165, nr. 167) 1980-årene.

Pynte porselensko (nr. 125)
1990-årene.

Glass vase (nr. 126) 1990-årene.

Keramikk bolle/vase (nr. 127)
1950-årene.

Veggoppheng (nr. 128) – bør tas ut
av rek.samling - etter 2000.

Keramikk vase (nr. 129) 1980-årene.

Keramikk vase (nr. 130) 1940-årene.

Glass lysestake (nr. 131)
1980-årene.

Keramikk vase (nr. 132) 1950-årene.

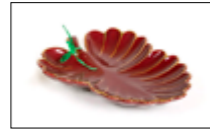
Keramikk askebeger (nr. 133)
1940-årene.

Keramikk vase (nr. 134) – bør tas ut
av rek.samling - etter 2000.

To stk. porselen veggdekorasjon (nr. 135, nr. 141) – bør tas ut av rek. samling - etter 2000.

Porselen pynte skål (nr. 136) – bør tas ut av rek.samling - etter 2000.

Pynte keramikkaraffel (nr. 137) 1980-årene.

Pynte keramikkaraffel (nr. 138) 1980-årene.

Porselen potpurrikrukke (nr. 139) 1990-årene.

Pynte englefigur (nr. 140) – bør tas ut av rek.samling - etter 2000.

Glass vase (nr. 142) – bør tas ut av rek.samling – etter 2000.

Glass krystallvase (nr. 143) 1990-årene.

Bordløper (nr. 144) 1950-årene.

Serveringsbrett (nr. 145) 1980-årene.

Serveringsbrett (nr. 146) 1980-årene.

Serveringsbrett (nr. 147) 1980-årene.

Glass med duftlys (nr. 150) bør tas ut av rek.samling - etter 2000.

Porselen askebeger (nr. 151) 1980-årene.

Bordløper og to bordbrikker (nr. 152) 1990-årene.

Tinnfat (nr. 153) 1960-årene.

Bordbrikke (nr. 154) bør tas ut av rek.samling – etter 2000.

Blomsterpotte (nr. 155) bør tas ut av rek.samling – etter 2000.

To blomsterpotter (nr. 156) – bør tas ut av rek.samling – etter 2000.

Scrapbook fra Hemnes Samfunnshus (nr. 157) – høy lokalhistorisk verdi – bør tas inn i museums-samlingen AHB Aurskog-Høland bygdetun.

Glassbolle m/metallføtter (nr. 158) – bør tas ut av rek.samling – etter 2000.

Pynte metall fat (nr. 159) 1970-årene.

To glass telysholder (nr. 164) 1990-årene.

Aurskog-Høland glass vase (nr. 166) 1990-årene.

To glass telysholdere (nr. 167) 1990-årene.

Kjøkken/ spisekjøkken 1. etasje

Møbler

Spisemøblement:

Spisebord, bordstole fem stk. Spisebord med dreide ben i brunbeiset bøk. 1980-årene.

Stoler i teak med trukket sete – 1960-årene.

Bokhylle med skuffer

Mørkbeiset eik, to skuffer med akantus utskjæringer Før 1940.

Lenestol uten arm

1950-årene

Trillebord

Mørkbeiset – 1950-årene.

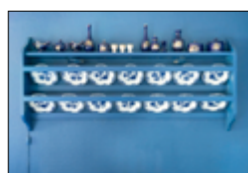
Lenestol med armlener 1960-

Kjøkkenbord, kjøkkenstol fem stk.
Respateks bord med uttrekkbare
klaffer og forniklet stålrørsunder-
stell

fem stoler med blåmønstret trekk i
skai og stålrørsunderstell forniklet
1960-årene.

Tallerkenhylle. Hjemmelagd/lokalt
produsert, (eik) malt blå i samme
farge som vegg (tidligere hengt i
spisestue) 1990-årene.

Trykk 1970-årene.

Bilder

Trykk 1950-årene

Veggklokke 1980-årene.

Gjenstander

Radio før 1940.

Porselen pyntefigur katt (nr. 172)
1980-årene.

Keramikk pyntefigur katt (nr. 173)
1980-årene.

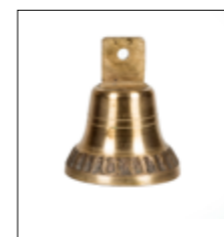
Tre pyntefigur løve (nr. 174)
1950-årene.

Resin regnmåler dverg (nr. 175) –
bør tas ut av rek.samling - etter
2000.

Resin pyntefigur gutt (nr. 176) – bør
tas ut av rek.samling - etter 2000.

Messing bjelle (nr. 177) 1970-årene.

Messing julefigur engel (nr. 178)
1980-årene.

Keramikk pyntefigur fugl (nr. 179)
- bør tas ut av rek.samling - etter
2000.

Porselen pyntefigur hest (nr. 180)
1970-årene.

Keramikk pyntefigur hest (nr. 181)
1990-årene.

Gips lysestake nisse (nr. 182)
1950-årene.

Blikk boks Sætre kjeks (nr. 183)
1960-årene.

Keramikk vase (nr. 184) 1960-årene.

Glass vase (nr. 185) 1980-årene.

Resin pyntefigur fugler to stk. (nr.
186) – bør tas ut av rek.samling -
etter 2000.

Keramikk pyntebolle med stett (nr.
187) Halden keramikk AROL Arne
G. Olsen 1970-årene.

Plast bordskåner (nr. 188)
1960-årene.

Keramikk askebeger (nr. 189)
1970-årene.

Metall fat (nr. 190) 1950-årene.

Glass vase (nr. 191) bør tas ut av
rek.samling - etter 2000.

Keramikk krukke (nr. 192)
1950-årene.

Porselen tallerken 16 stk. Porsgrund
(nr. 193, nr. 216) 1980-årene.

Bordløper (nr. 194) 1950-årene.

Bok «Hvem er Hvem?» (nr. 195)
1950-årene.

Bok «Mannen fra Nasaret og Den norske kirke» (nr. 196) 1965.

Bok «Huslegen» (nr. 198) 1953.

Bordlampe (nr. 199) 1980-årene.

Blikkboks (nr. 200) 1950-årene.

Blikkboks tobakk (nr. 201) 1950-årene.

Blikkboks Mazawattee tea (nr. 202) – bør tas ut av rek.samling - etter 2000.

Tinn lysestake to stk. (nr. 203) 1970-årene

Glass telysholder (nr. 204) – bør tas ut av rek.samling - etter 2000.

Glass pyntefigur eple to stk. (nr. 205) 1990-årene.

Glass askebeget (nr. 206) 1990-årene.

Glass pynte oljelampe (nr. 207) 1980-årene.

Glass pynte oljelampe (nr. 208) 1990-årene.

Blomsterpotte skjuler svaneformet (nr. 209) 1990-årene.

Keramikk sukkertøyskål (nr. 210) 1980-årene.

Keramikk pyntefigur and to stk. (nr. 211) 1990-årene.

Plast flaskeåpner (nr. 212) – bør tas ut av rek.samling - etter 2000.

Keramikk vase (nr. 213) 1950-årene.

Porselen pynte suvenir 11 stk. (nr. 214) 1980-årene.

Porselen eggebeger tre stk. (nr. 215) 1950-årene.

Porselen tekanne (nr. 217) 1980-årene.

Nysølv lysestake med mansjetter (nr. 218) 1970-årene

Metall bolle med fot (nr. 219) 1950-årene.

Metall fat (nr. 220) før 1940.

Bordløper (nr. 221) 1950-årene.

Brodert veggteppe (nr. 222) 1970-årene.

Aluminium gryte med lokk (nr. 223) 1970-årene.

Kobber kaffekjele (nr. 224) før 1940.

Kobber tekjele med underdel (nr. 225) før 1940.

Aluminium kaffekjele (nr. 226) 1950-årene.

Aluminium kaffekjele (nr. 227) 1950-årene.

Aluminium kaffekjele (nr. 228) 1950-årene.

Aluminium kaffekjele (nr. 229) 1960-årene.

Stål kaffekjele, mangler lokk (nr. 230) 1980 – bør tas ut av rek. samling.

Krumkakejern (nr. 231) 1960-årene.

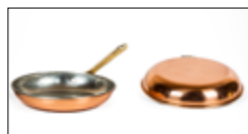

Gorojern (nr. 232) før 1940.

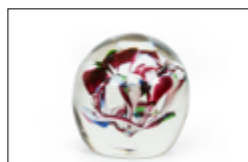

Glass pynte flaske (nr. 233) 1986.

Kobber pyntepanne 2 stk. (nr. 234)
1980-årene.

Glass brevpresse (nr. 235)
1980-årene.

Keramikk pynte honning krukke (nr. 236)
1990-årene.

Heklet grytelapp (nr. 237)
1950-årene.

Brevvekt, istykker (nr. 238) – bør
tas ut av rek.samling.

Kjøkkenvekt (nr. 239) 1950-årene.

Blikkboks te (nr. 240) 1970-årene.

Porselen salt- og pepperbøsse (nr. 241)
1980-årene.

Glass saltbøsse (nr. 242)
1980-årene.

Porselen eggebeger tre stk. (nr. 243)
1980-årene.

Tre krydderhylle med krydderglass
åtte stk. (nr. 244) 1980-årene.

Glass serviettholder (nr. 245)
1980-årene.

Metall sukkerskål, fløtemugge,
brett (nr. 246) 1960-årene.

Metall kaffesett fem deler, brett,
kaffekanne, fløtemugge, sukker-
skål, serveringsskje (nr. 247) før
1940.

Keramikk salt- og pepperbøsse
høner (nr. 248) 1970-årene.

Kontor 1. etasje

Møbler

Sofa – hyttestil Krogness eller liknende 1970-årene.

Sofabord teak, 1960-årene

Fem kjøkkenstoler i skai med stålørersben (to i kjøkken se over) 1960-årene.

Gjenstander

Brodert veggteppe 1970-årene.

Brodert klokkestreng 1970-årene.

Skrivemaskin Remington Rand (nr. 250) 1950-årene.

Radio Radionette Symfoni HiFi (nr. 252) 1960.

TV-apparat Blåpunkt Sevilla 23 (nr. 253) 1961.

Soverom 2. etasje

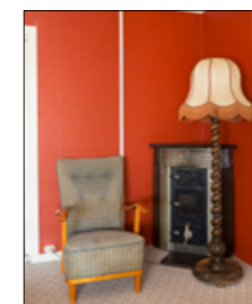
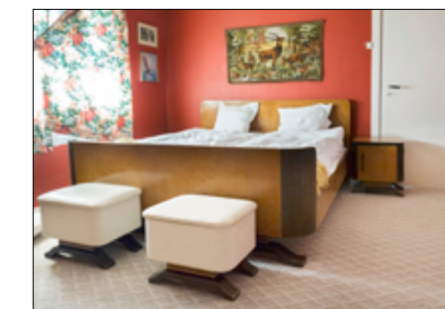

Møbler

Sengemøblement: dobbeltseng, to puffer, to sengebord, toalettmebel med speil, skap.

Soverommøblement i bjerk/mørkbeiset flamme-bjerk 1930-årene.

Lenestol Stoppet, bjerk understell og armlener, originalt trekk før 1940.

Gulvlampe nybarokk, mørkbeiset eik før 1940.

Bilder

Trykk solnedgang 1980-årene.

Trykk skip 1980-årene.

Brodert veggteppe hjort
1940-årene.

Trykk norsk landskap 1950-årene.

Trykk skoglandskap 1980-årene

Rom vest 2. etasje

Møbler

Divan
1960-årene (med nyere trekk)

Gulvlampe
Teak og messing 1960-årene.

Lite rom øst 2. etasje

Møbler

Skap
Hvitmalt skjenk med nyere beslag
Opprinnelig finert/lakkert i mahogni
1950-

Litteraturliste/nettsteder

Bjøreng, Eva (2016) Villa Sandmo – en femtitalers hage. MiAs hager. *Museumshager i Akershus*. (red. Anderson, Berit og Mari Marstein). MiA, s. 41-56.

Hirsch, Kristin von (2007): *Barndom: 40-tallet - Barndom: 50-tallet - Barndom: 60-tallet - Barndom: 70-tallet - Barndom: 80-tallet - Barndom: 90-tallet*. Vega forlag.

Linder, Mats: Scandinavian [Design http://www.matslinder.no/](http://www.matslinder.no/)

Minnebok fra 80-tallet <https://www.facebook.com/MinnebokFra80Tallet/>

Mård, Hedvig (2015) Re-entering the house. Scenographic and artistic interventions and interactions in the historic house museum. *Nordisk Museologi*, 1, s.25-39.

Retro Interiør 60, 70 og 80-tallet
<https://www.facebook.com/Retro-Interiør-60-70-og-80-tallet-1271632519530818/>

Sejersted, Francis: Norge i etterkrigstiden. *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 9. mars 2017.
https://snl.no/Norge_i_etterkrigstiden

Sejersted, Francis: Norsk historie fra 1970 til 1990. *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 10. februar 2017.
https://snl.no/Norsk_historie_fra_1970_til_1990

Sejersted, Francis: Norsk historie etter 1990. *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 15. februar 2017.
https://snl.no/Norsk_historie_etter_1990

Tidsskrift for kulturforskning. Temanummer: *Hjem på museum*. Nr. 2, 2009. Novus forlag.
<http://ojs.novus.no/index.php/TFK/issue/view/55>

Varsomt. Interregprosjekt Husnyckeln [/http://www.varsomt.org/trender](http://www.varsomt.org/trender)

Velfærdsdanmark – 1970'erne. Den Gamle By. <http://www.dengamleby.dk/velfaerdsdanmark-1970erne/>

Nettsted og Facebook side for Aurskog-Høland bygdetun

<https://www.facebook.com/Aurskog-Høland-bygdetun-124587870935027/>
<http://mia.no/ahbygdetun>

Vedlegg 1

Til: SU

Fra: Akershusmuseet avd. Museumstjenesten

IDÉNOTAT VEDRØRENDE BRUK AV EIENDOMMEN SANDMO

Innledning

Aurskog-Høland kommune ervervet eiendommen Sandmo i 2011. Eiendommen ligger mellom Aurskog-Høland bygdetun og Bråte skole og består av fem bygninger og et mindre landbruksareal mot Bråte skole. Arealet mellom skolen og haven er tiltenkt et kommunalt flisfyringsanlegg samt parkeringsplass for skolen. Det er et ønske både i Aurskog-Høland kommune, Akershusmuseet/Aurskog-Høland bygdetun og Samarbeidsutvalget ved bygdetunet at eiendommen med deler av hageanlegget blir en del av Aurskog-Høland bygdetun.

Saken var til behandling i kommunestyret i Aurskog-Høland 24. juni 2013 og i styret i Akershusmuseet 14. oktober 2013.

Revidert konsolideringsavtale mellom Stiftelsen Akershusmuseet og Aurskog-Høland kommune for drift av Aurskog-Høland bygdetun er undertegnet gjeldende fra 1. 12. 2013 og hvor Sandmo inngår (Vedlegg 1 pkt. 16) i Aurskog-Høland bygdetun fra nevnte dato.

I SU-møte 15. 10. 2013 ble initiativ fra Akershusmuseet etterlyst for videre utvikling av Sandmo. Idénotatet er et svar på denne utfordringen, og notatet er diskutert med direktøren i Akershusmuseet.

Bruk av eiendommen

Aurskog-Høland kommune har innhentet pris på utvendig vedlikehold av Sandmo hos firmaet Sandli Bygg som har anslått vedlikeholdskostnadene til i underkant av 2 millioner kroner. I kommuneadministrasjonens saksframlegg til kommunestyret understrekes det at Sandmo vil driftes av Akershusmuseet som del av Bygdetunet gjennom konsolideringsavtalen, men at det fortsatt vil være Aurskog-Høland kommune som har vedlikeholdsansvaret for Sandmo på samme måte som for resten av bygdetunet. Det er viktig at dette presiseres da Akershusmuseet ikke har mulighet for å ta på seg det økonomiske ansvaret for vedlikehold av Sandmo. Derimot kan Akershusmuseet som i dag, delta som fagansvarlig på bygningsvern med saksbehandling og ved søknader om eksterne midler. Akershusmuseet forutsetter derfor at vedlikehold av Sandmo legges inn i de kommunale vedlikeholdsbudsjetter.

Akershusmuseet ser for seg en kortsiktig og en mer langsiktig bruk- og utvikling av eiendommen. Vi mener målet på sikt for hovedhuset må være tilbakeføring til ca. 1950 slik at eksteriør og interiør mer harmonerer og bygningen blir lettere «lesbar» for publikum. Dessuten må det være et mål å gjøre eiendommen i større grad enn i dag universelt tilgjengelig for alle. Vi tenker da spesielt på inngangspartiet og toalettfasiliteter i hovedhuset som muligens må legges til 1. etg.

Parallelt med dette utrednings- og utbedringsprogrammet mener Akershusmuseet at man relativt enkelt kan få til en ganske øyeblikkelig bruk av eiendommen allerede fra sesongen 2014.

Vi ser da for oss at følgende grep blir gjort:

▪ Utvendig arbeid ved hovedbygning

Trær spesielt i fasaden mot bygdetunet, fjernes i betydelig grad.

Det vil åpne opp mot bygdetunet og gjøre det lettere å bringe de to tunene sammen i én enhet.

Fjerning av trær vil også være en stor gevinst for bygningene, spesielt for hovedhuset da trær inntil husveggen binder fuktighet og forårsaker råte.

Bygningen vaskes utvendig og takstein renses for mose og lav. Hovedhuset utbedres i henhold til beskrivelse fra Sandli Bygg. Hovedhuset bør ha første prioritet når det gjelder utvendig vedlikehold av bygningene på eiendommen.

▪ **Innvendig bruk av hovedhuset**

Aurskog-Høland bygdetun har behov for bedre kontorplass, arkiv og møterom. Dette kan man enkelt få til på Sandmo der kjøkkenet, spisekjøkkenet (til møterom) og verandautbygget (til kontor) tas i bruk. Dette kan skje så snart bygningen får et fungerende data-anlegg. Det vil frigjøre plass i servicehuset til produksjon av mat og hvor nåværende kontor kan bli matlager. På sikt kan man vurdere å male om kjøkken og spisekjøkken i Sandmo.

Stua kan allerede i 2014 tas i bruk til skiftende utstillinger, f. eks. en vandreutstilling knyttet til grunnlovsjubileet i 2014. Dette er et av de rommene hvor Akershusmuseet ser for seg en tilbakeføring til 1950 ved at nytt innvendig tak fjernes og gulvteppe fjernes. Det kan gjøres relativt fort, men det kan også gjøres om et år eller to. Det samme gjelder for belysning i rommet; det kan utbedres nå eller tas senere.

Peisestua kan tas i bruk som et «sitte ned og prate-rom» og kan også tas i bruk uten for mange endringer. Her kan man også legge ut brosjyrer og annen museumsinformasjon.

I inngangspartiet må det på plass et mobilt garderobestativ.

Deler av 2. etasje kan tas i bruk til arkiver for bygdetunet, men Akershusmuseet er kjent med at Teaterlaget har behov for lagerrom til rekvisitter og kostymer, og vi foreslår at det inngås en fem-års kontrakt med Teaterlaget om bruk av deler av 2. etasje eller deler av kjelleretasjen som lager. Et av rommene oppe kan brukes som soverom og fungere som en hybel for sesongarbeider.

▪ **Katthult**

Leiligheten over smia ble av den forrige eieren kalt for Katthult. Akershusmuseet foreslår at det inngås en femårskontrakt med Husflidslaget om leie av leiligheten til foreningsvirksomhet og salg av Husflidslagets produkter. Det vil gi en ønsket aktivitet i området.

Husflidslaget har antydnet at de kan stå for vedlikeholdet selv og at foreningen har egne kanaler hvor det kan søkes om vedlikeholdsmidler. Akershusmuseet har ingen ting i mot dette, men vil holdes orientert om hva som ønskes gjort.

▪ **Grisehus**

Kari Aas Simonsen ønsker at dette huset tas i bruk som hønsehus og at hun, eventuelt andre, holder høner her. Det vil være med å gi liv i tunet. Det undersøkes om mulighet for «utplasserte» høner som kan returnere til eieren utenom sesongen.

▪ **Utedoen**

Utbedring av utedoen er av Sandli bygg kostnadsberegnet til kr. 75 000. Mulig at disse midler kan anvendes bedre på de andre byggene, og at utedoen derfor bør rives. En utedo i tunet vil utvilsomt ha en stor attraksjonsverdi og bør derfor ikke avskrives uten videre.

▪ **Smia og garasjen**

Disse bygningene bør brukes til utstilling av verksteder og annet teknisk utstyr. Det lagrede gjørtlerhuset bør føres opp i dette området. Det vil bli plass til det når trafostasjonen fjernes.

Akershusmuseet er kjent med at Aurskog-Høland gammeltekniske forening er interessert i lokaler og aktiviteter her. Foreningen har som formål å ta vare på gamle maskiner og tekniske innretninger, med hovedvekt på landbruksredskaper og gjenstander tilknyttet landbruket. Akershusmuseet foreslår et møte mellom museet og foreningen for å vurdere om deres ønsker kan tilpasses og innpasses i museets egne utstillingsbehov. Også her kan det da være aktuelt med en femårskontrakt med foreningen.

Vi mener det er positivt at det inngås et samarbeid med flere lokale foreninger slik at stedet får karakter av et aktivt kulturhus hvor medlemmene også kan avlaste og hjelpe hverandre når det trengs.

Veien videre

En del av de foreslåtte tiltakene og aktivitetene kan gjennomføres ganske raskt uten særlig grad av utredning eller arbeid. Det gjelder å flytte inn i hovedhuset med kontor og møterom, leie ut 2. etasje og/eller kjeller i hovedhuset til Teaterlaget, leie ut leiligheten Katthult til Husflidslaget og til sommeren etablere hønsehus i grisehuset. Felling av trær på tunet er et arbeid Aurskog-Høland kommune bør komme i gang med fortest mulig.

Akershusmuseet mener det må opprettes to mer langsiktig arbeidende grupper:

- En gruppe som skal arbeide med vedlikehold av bygningene og tilbakeføring av interiørene, samt opprusting i forhold til universell utforming. Gruppen må også tilpasse bruk av husene og rommene til de erfaringene man får med utleie av lokaler.

- En gruppe som skal arbeide med smia og tiliggende områder for bruk og videre utvikling. Samarbeid med Aurskog-Høland gammeltekniske forening må vurderes, samt oppføring av noen av de verksteder som Aurskog-Høland bygdetun har liggende.

Drift, økonomi og ledelse

Aurskog-Høland kommune har økt det kommunale tilskuddet til museet med kr. 100 000 i forbindelse med at Sandmo ble del av Aurskog-Høland bygdetun. Dette er bra selv om det kan diskuteres om økningen er på kr. 30 000 eller 100 000 siden det kommunale tilskuddet i noen år har vært redusert med kr.70 000.

Dette notatet peker på en mulig bruk av Sandmo både på kort og noe lengre sikt, men det er viktig at Aurskog-Høland kommune og Aurskog-Høland bygdetun har en klar mening om hva man ønsker med stedet og hvilke ressurser både menneskelige og økonomiske som det er mulig å legge inn i det. Det økte driftstilskuddet vil i stor grad gå med til økte vaktmesteroppgaver, mens ekstra midler til f.eks. sommeransatte mangler. Det er viktig med realistiske planer, og derfor er det også viktig at det er Aurskog-Høland bygdetun som tar ledelsen i det videre arbeidet og innkaller til møter o.a. og setter rammer for den videre aktiviteten på Sandmo. Arbeidet med Sandmo må også inngå i Museets – både lokalt og sentralt – handlingsplaner for flere år framover.

Akershusmuseet desember 2013
Berit Anderson

Vedlegg 2

Aurskog - Høland Kommune
Rådhusveien 3
1940 bjørkelangen

att.: Rangnar Heide

Ørje , den 02.05.2013

BESKRIVELSE AV ARBEIDER PÅ SANDMO V/BYGDETUNET HEMNES

har vært på befaring med Rangnar Heide og en befaring med Olav Gangnes. Litt usikker på hva som er ønsket men har satt opp en beskrivelse på hva som er nødvendig for eiendommen. Det er viktig å avklare hva huset skal brukes til i fremtiden.

Grischus

- Vaske vegger
- Fjerne takstein,lekter,sløyfer og papp.
- Ny papp,sløyfer,leket og ny stein
- Nye vindskier med forbord og takrenner
- Reparere skader på vegg puss og panel. Og utstikkere
- Male vegger ,vindskier og dører og vinduer

Utedass

- Vaskes
- Fjerne takstein,lekter og papp
- Ny papp,lekter og ny stein
- nye vindskier med forbord og takrenner
- Reparere dør og vindu
- Reparere utv.panel
- Her må det graves litt rundt slik at jord ikke ligger opp på veggen
- Male vegger ,vindskier og dører og vinduer

Smia

- Vaske
- Fjerne takstein,lekter , papp, vindskier
- Ny papp,lekter,stein og nye vindskier
- Nye forbord med takrenner og nedløp på alle tak,
- Reparere skader panel, det er en del råte her
- Skifte vinduene disse er for dårlige til å males opp

- Tak med stål plater vaskes
- Pipene må ses på de trenger nok noe vedlikehold
- Nye pipe beslag, stiger for feier
- Portene er ok, men må skifte noe på den med glass
- Male vegger ,vinduer, og vindskier

Legger ved en kostnads vurdering på hva det mest nødvendige koster. Dette er bare min vurdering, her er det mulig å tenke annerledes. Se også vedlegg fra Malemester Studsrud AS.

Med vennlig hilsen
Sandli Bygg A/S

Per Arne Sandli

Telefon direkte: +4793238870
E-Post: per.arne@sandlibygg.no

Aurskog - Høland Kommune
Rådhusveien 3
1940 bjørkelangen

att.: Rangnar Heide

Ørje , den 02.05.2013

BESKRIVELSE AV ARBEIDER PÅ SANDMO V/BYGDETUNET HEMNES

har vært på befaring med Rangnar Heide og en befaring med Olav Gangnes. Litt usikker på hva som er ønsket men har satt opp en beskrivelse på hva som er nødvendig for eiendommen. Det er viktig å avklare hva huset skal brukes til i fremtiden.

Hovedhus utvendig

- Vasking av utvendige vegger og vinduer. Det er ikke nødvendig med å bytte vinduer
- Skifte takstein, flis tak under bør legge på et lag med Zu-plater før ny lekting, ny stein betong. Det taket som har takshingel bør det legges på et nytt lag. Og nye vindskier med beslag
- Nye takrenner på alle tak, mangler noe steder i dag. Bør da grave ned rør slik at takvannet blir ledet bort fra huset. Må også ha nye beslag på pipene med stiger for feiing.
- Male veggene og vinduene
- De store trærne som står inntill huset må fjernes, det er viktig for huset

Hoved hus innvendig

- Her er det vanskelig og beskrive hva som skal gjøres men huset trenger en opp pussing.
- Gulvene består av tepper, belegg, betong og gulvbord. Her er det kanskje best å fjerne teppene og få frem de gamle tregulvene.
- Takene er også forskjellige panel,takess,huntonit rutet, huntonnit slett.plast plater. Her er det vell best å bare male takene men fjerne de plast platene
- Veggene har og så forskjellige utførelser. Panel,striie tapet, malt glass fiber strie
- Badet i 2 etg. Er gammelt og nedslitt og ikke bra med hensyn vann på gulv. Her kan kanskje dusjen fjernes slik at det bare blir et toalett. Men vegger og gulv må ordnes .
- Vinduene er gamle men kan males opp.
- Kjøkkenet er også gammelt men fungerer
- Ovner og piper ser bra ut men må ses på av lokal feier.
- Vann og avløpsrør er i fra da huset ble bygd. Må nok kontrolleres av en rørlegger men fungerer sikkert ennå.
- Det elektriske ser greit ut men bør ses på av en elektriker

Kjeller

- Her bør det monteres flere vegg ventiler for å sikre at luft tilgang (kjerneborring)
- Vegger og tak ser bra ut men gulvene flasser litt
- Her er det viktig at en tenker på at det er en gammel kjeller som fungerer men det er viktig at en tenker på hva som blir oppbevart her.

Legger ved en kostnads vurdering på hva det mest nødvendige koster. Dette er bare min vurdering, her vill det være mulig å tenke annerledes. Se også vedlegg fra Malemester studsrud AS

Med vennlig hilsen
Sandli Bygg A/S

Per Arne Sandli

Telefon direkte: +4793238870
E-Post: per.arne@sandlibygg.no

Navn: Kunde Aurskog Høland Kommune		xx.xx.xxxx			
Prosjekt: Prosjektnavn sandmo		Side 1 av 1			
Kapittel: smie med leilighet					
Postnr	Spesifikasjon	Enh.	Mengde	Pris	Sum
1					0
2	rigg og drift	rs	1,00	55 000,00	55 000
3					0
4	vasking utvendig	rs	1,00	18100,00	18 100
5	rive takstein-lekt-papp	m2	120,00	250,00	30 000
6	ny stein-lekt-papp	m2	120,00	450,00	54 000
7	nye vindskier	lm	28,00	300,00	8 400
8	nye forbord	lm	28,00	300,00	8 400
9	takrenner med nedløp	lm	45,00	350,00	15 750
10	reparere skader	rs.	1,00	30000,00	30 000
11	skifte vinduer	stk	10,00	9000,00	90 000
12	rehabpiper	stk	2,00	4000,00	8 000
13	pipebeslag	stk	2,00	6000,00	12 000
14	stige for feier	stk	2,00	4500,00	9 000
15	reparasjon av porter	rs	1,00	6000,00	6 000
16	male utvendig	rs	1,00	93100,00	93 100
17					0
18					0
19		m3			0
20		m2			0
21		m2			0
22		m2			0
23		m2			0
24		m2			0
25		m2			0
26		m3			0
27		m2			0
28		m2			0
29		m2			0
30		m2			0
31		m2			0
32		m2			0
33		m3			0
34		m2			0
35		m2			0
36		m2			0
37		m2			0
38		m2			0
39		m2			0
Sum ekskl. mva.					487 750

Sandli Bygg AS
Krogstad
1870 Ørje
Mob. 93238874
kent.olsson@sandlibygg.no
www.sandlibygg.no

Navn: Kunde Aurskog Høland Kommune		xx.xx.xxxx			
Prosjekt: Prosjektnavn Sandmo		Side 1 av 1			
Kapittel: grisehus					
Postnr	Spesifikasjon	Enh.	Mengde	Pris	Sum
1					0
2	rigg og drift	rs	1,00	18 000,00	18 000
3	vask	rs.	1,00	7500,00	7 500
4	rive stein-lekter-papp	m2	55,00	250,00	13 750
5	ny papp-lekter-stein	m2	55,00	450,00	24 750
6	takrenner og nedløp	lm	22,00	350,00	7 700
7	repare skader på panel og puss	rs	1,00	20000,00	20 000
8	nye vindskier	lm	16,00	300,00	4 800
9	male utvendig	rs	1,00	68400,00	68 400
10					0
11					0
12					0
13					0
14					0
15					0
16					0
17					0
18					0
19		m3			0
20		m2			0
21		m2			0
22		m2			0
23		m2			0
24		m2			0
25		m2			0
26		m3			0
27		m2			0
28		m2			0
29		m2			0
30		m2			0
31		m2			0
32		m2			0
33		m3			0
34		m2			0
35		m2			0
36		m2			0
37		m2			0
38		m2			0
39		m2			0
Sum ekskl. mva.					157 400

Sandli Bygg AS
Krogstad
1870 Ørje
Mob. 93238874
kent.olsson@sandlibygg.no
www.sandlibygg.no

Navn: Kunde Aurskog Høland Kommune		XX.XX.XXXX			
Prosjekt: Prosjektnavn/sandmo		Side 1 av 1			
Kapittel: utedass					
Postnr	Spesifikasjon	Enh.	Mengde	Pris	Sum
1					0
2	rigg og drift	rs	1,00	12 000,00	12 000
3					0
4		rs	1,00		0
5	rive takstein-lekt-papp	m2	15,00	250,00	3 750
6	ny stein-lekt-papp	m2	15,00	450,00	6 750
7	nye vindskier	lm	8,00	300,00	2 400
8	nye takrenner med nedløp	lm	15,00	350,00	5 250
9	råteskader	rs	1,00	20000,00	20 000
10	vask/maling utvendig	rs	1,00	26400,00	26 400
11					0
12					0
13					0
14					0
15					0
16					0
17					0
18					0
19		m3			0
20		m2			0
21		m2			0
22		m2			0
23		m2			0
24		m2			0
25		m2			0
26		m3			0
27		m2			0
28		m2			0
29		m2			0
30		m2			0
31		m2			0
32		m2			0
33		m3			0
34		m2			0
35		m2			0
36		m2			0
37		m2			0
38		m2			0
39		m2			0
Sum eksl. mva:					76 550

Sandli Bygg AS
Krogstad
1870 Ørje
Mob. 93238874
kent.olsson@sandlibygg.no
www.sandlibygg.no

Navn: Kunde Aurskog Høland kommune		XX.XX.XXXX			
Prosjekt: hennes		Side 1 av 1			
Kapittel: hoved hus					
Postnr	Spesifikasjon	Enh.	Mengde	Pris	Sum
1					0
2	rigg og drift	rs	1,00	70 000,00	70 000
3					0
4	drenering og grave arbeider	rs	1,00	100000,00	100 000
5	vaskehuset utvendig	rs	1,00	29300,00	29 300
6	rive takstein-vindskier	m2	120,00	250,00	30 000
7	nye takplater-lekting-takstein	m2	120,00	450,00	54 000
8	nye vindskier	lm	40,00	300,00	12 000
9	noen små reprasjoner	rs	1,00	25000,00	25 000
10	takrenner og nedløp	lm	85,00	350,00	29 750
11	pipe hatter	stk	2,00	6000,00	12 000
12	stiger for feier	stk	2,00	4500,00	9 000
13	lufte hatt	stk	2,00	3500,00	7 000
14	maling utvendig	rs	1,00	174400,00	174 400
15	ny takshingel	m2	25,00	250,00	6 250
16					0
17	innvendige arbeider				0
18					0
19	rør og bad	rs.	1,00	150000,00	150 000
20	maler arbeid	rs	1,00	100000,00	100 000
21	ventiler i kjeller	rs	1,00	20000,00	20 000
22		m2			0
23		m2			0
24		m2			0
25		m2			0
26		m3			0
27		m2			0
28		m2			0
29		m2			0
30		m2			0
31		m2			0
32		m2			0
33		m3			0
34		m2			0
35		m2			0
36		m2			0
37		m2			0
38		m2			0
39		m2			0
Sum eksl. mva:					828 700

Sandli Bygg AS
Krogstad
1870 Ørje
Mob. 93238874
kent.olsson@sandlibygg.no
www.sandlibygg.no

Malermester Studsrud AS

Sandi Bygg AS
Krogstad
1870 Ørje

04.05.2013

Storgata 63, 1870 ØRJE
Kontor: 69 81 14 88
Fax: 69 81 14 98
Mobil: 932 38 830
post@studsrud.no
www.studsrud.no

Estimat utvendige vask og malerarbeider på Eiendommen Sandmo ved Hemnes bygdetun

Hovedbygning.

Vaskes med høytrykkspyler, kraftvask og varmt vann	Kr	12.500,-
Spyling tak for mose og annen skitt		16.800,-
Skraping og flekking med Drygolin oljemaling		27.000,-
Vinduer skrapes, flekkes og males 2 strøk oljemaling (bare ytterside)		36.000,-
Vindskier skrapes, flekkes og males 2 strøk oljemaling		7.400,-
Maling 2 strøk Drygolin alle vegger gisemser og utlegg		104.000,-
Sum momsgrunnlag hovedbygning	Kr	203.700,-

Grisehuset.

Vaskes med høytrykkspyler, kraftvask og varmt vann	kr	7.500,-
Tak spyles ikke.		
Skraping av vegger av tre som flekkes		11.700,-
Skraping mur (her kan det være kalk i bunn, er det så. Bør all maling fjernes og mur kalkes. Slik det ofte var på 50 tallet) pris skraping/flekking		8.500,-
Maling mur med silconemuljonsmaling 2 strøk		13.400,-
Vegger/gisemser/vindskier/vinduer/dører males 2 strøk oljemaling		34.800,-
Sum momsgrunnlag grisehus	Kr	75.900,-

Utedo/hønsehus

Vask som grisehus, alt treverk skrapes og males 2 strøk oljemaling	Sum	Kr	26.400,-
--	-----	----	----------

Katthult/verksted/garasje.

Vaskes med høytrykkspyler, kraftvask og varmt vann	kr	11.800,-
Tak på tilbygg av stålplater vaskes		6.300,-
Skraping og flekking av mur		5.300,-
Skraping og flekking av vegger/gisemser/vindskier og utlegg		14.400,-
Vinduer må byttes. Behandles ikke av oss		
Maling 2 strøk vegger/gisemser/vindskier og utlegg		47.000,-
Maling av mur 2 strøk silconemuljonsmaling		26.400,-
Sum momsgrunnlag Katthult	Kr	111.200,-

Kjøring/rigg/drift

			35.000,-
Sum momsgrunnlag hele tunet	Kr		452.200,-

Med Hilsen

Medlem av Mesterfarge
Medlem av Maler og Byggtapetsere mesterens Landsforbund
Foraksregisteret NO 880 387 642 MVA

Vedlegg 3

De originale ikke-museumsgjenstandene

Abstract til museumskonferanse Mangfoldige museumspraksiser: Museet som overflødigthorn.

Aurskog-Høland bygdetun har en villa fra etterkrigstiden som skal bli formidlingsarena for perioden 1945-2000. I innredningen av villaen har museets ansatte valgt å bruke originale gjenstander som rekvisitter og unngår å registrere disse som museumsgjenstander. Hvorfor har vi tatt dette valget?

Museumshjem kan beskrives som bygninger som rommer: The real thing, the real place, and the real person. At rommet er fylt med originale gjenstander som kan berøres av de besøkende, gir også en spesiell tilgang til auraen gjenstandene får av å være tatt inn i museenes tidløse kontekst. Museumshjem har slik mange lag av hentydninger til det livet som ble levd der og er gode mediatorer for å skape mentale linker til fortiden.

Samtidig kan slike museumshjem by på formidlingsmessige utfordringer. Et vesentlig problem at stedet kan stivne i en bestemt museumspositur. Om stedets gjenstander ikke kan håndteres, skapes det avstand. Vi ønsker i formidlingen av villaen å gi våre gjester mulighet for utforskning av det taktile ved originale smågjenstander og møbler. Videre ønsker vi at villaens interiørutstillinger skal kunne brukes aktivt og dermed gi gjestene mulighet for å oppleve å bli en del av rommenes funksjon.

Av bevaringshensyn gir museumsgjenstander ikke denne muligheten. Samtidig er ikke kopier et alternativ, siden det her er snakk om masseproduserte gjenstander fra nittenhundretallet. Det er heller ikke noe problem å forbruke og nyanske møbler og smågjenstander av denne typen. På mange måter har den opphøyde, utilgjengelige museumsgjenstanden utspilt sin rolle i vårt nye museumshjem.

Avdelingsleder Eirik Kristoffersen og Konservator NMF Kirsten Linde, MiA Museene i Akershus.

Museene i Akershus
mia.no

MiA